

جمهوری اسلامی ایران
سازمان برنامه و بودجه - وزارت نیرو

فهرست خدمات مهندسی مرحله ساخت سدها

دفتر فنی - ۱۰۴

جمهوری اسلامی ایران
سازمان برنامه و بودجه-وزارت نیرو

فهرست خدمات مهندسی مرحله ساخت سدها

دفتر فنی

۱۳۷۵ ۷۵/۰۰/۲ انتشارات سازمان برنامه و بودجه

فهرست برگه

سازمان برنامه و بودجه. دفتر فنی

فهرست خدمات مهندسی مرحله ساخت سدها / سازمان برنامه و بودجه، دفتر فنی، وزارت نیرو
(امور آب). – تهران: سازمان برنامه و بودجه، مرکز مدارک اقتصادی – اجتماعی و انتشارات ۱۳۷۵

۴۵ ص: نمودار – (انتشارات سازمان برنامه و بودجه، ۷۵/۰۰/۲)

مریبوط به بخش‌نامه شماره ۲۲۴۶-۴۳۳۹/۵۴ ۱۰۲-۱۳۷۴/۸/۲۲ مورخ

۱. سد و سدسازی – تحقیق. ۲. مهندسان مشاور – دستنامه‌ها. ۳. آب – مهندسی – استانداردها.
الف. ایران. وزارت نیرو. امور آب. ب. سازمان برنامه و بودجه. مرکز مدارک اقتصادی – اجتماعی و
انتشارات. ج. عنوان.

TC ۵۴۰ س / ۱۸ ف ۹۱۵

فهرست خدمات مهندسی مرحله ساخت سدها

ناشر: سازمان برنامه و بودجه، مرکز مدارک اقتصادی – اجتماعی و انتشارات

چاپ اول: ۱۷۰۰ نسخه، ۱۳۷۵

قیمت: ۳۰۰۰ ریال

چاپ و صحافی: مؤسسه زحل چاپ

همه حقوق برای ناشر محفوظ است.

جمهوری اسلامی ایران
سازمان برنامه و پژوهش

تاریخ: ۱۳۷۴/۸/۲۲	بخشنامه به دستگاه‌های اجرایی و مهندسان مشاور
شماره: ۱۰۲ - ۴۳۳۹/۵۴ - ۲۲۴۶	موضوع: فهرست خدمات مهندسی مرحله ساخت سدها
<p>به استناد ماده ۲۳ قانون برنامه و پژوهش کشور و آیین نامه استاندارهای اجرایی طرحهای عمرانی، این دستورالعمل که از نوع گروه سوم است (به عنوان راهنمای)، در یک صفحه صادر می‌شود.</p> <p>تاریخ اجرا، تاریخ وصول دستورالعمل توسط دستگاه اجرایی است.</p> <p>به پیوست فهرست خدمات مهندسی مرحله ساخت سدها برای اجرا ابلاغ می‌شود.</p>	
 حمید میرزاده معاون رئیس جمهور و رئیس سازمان برنامه و پژوهش	

به نام خدا

پیشگفتار

امروزه نقش و اهمیت ضوابط، معیارها و استانداردها و آثار اقتصادی ناشی از به کارگیری مناسب و مستمر آنها در پیشرفت جوامع، تهیه و کاربرد آنها را ضروری و اجتناب ناپذیر کرده است. نظر به گستردگی دامنه علوم و فنون در جهان امروز، تهیه ضوابط، معیارها و استانداردها در هر زمینه، به مجامع فنی تخصصی واگذار شده است.

با در نظر گرفتن موارد بالا و با توجه به شرایط اقلیمی و محدودیت منابع آب در ایران، تهیه استاندارد در بخش آب، از اهمیت ویژه‌ای برخوردار بوده و از این‌رو، امور آب وزارت نیرو، با همکاری سازمان برنامه و بودجه، اقدام به تهیه استانداردهای مهندسی آب نموده است.

استانداردهای مهندسی آب با در نظر داشتن موارد زیر تهیه و تدوین شده است:

- استفاده از تخصص‌ها و تجربه‌های کارشناسان و صاحب‌نظران شاغل در بخش عمومی و خصوصی
- استفاده از منابع و مأخذ معتبر و استانداردهای بین‌المللی
- بهره‌گیری از تجارب دستگاههای اجرایی، سازمانها، نهادها، واحدهای صنعتی، واحدهای مطالعه، طراحی و ساخت
- ایجاد هماهنگی در مراحل تهیه، اجرا، بهره‌برداری و ارزشیابی طرحها
- پرهیز از دوباره کاریها و اتلاف منابع مالی و غیر مالی کشور
- توجه به اصول و موازین مورد عمل مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران و سایر مؤسسات معتبر تهیه کننده استاندارد

امید است که مجریان و دست‌اندرکاران بخش آب، با به کارگیری استانداردهای یاد شده، برای پیشرفت و خودکفایی این بخش از فعالیتهای کشور تلاش نموده و صاحب‌نظران و متخصصان نیز با اظهارنظرهای سازنده، در تکامل این استانداردها مشارکت کنند.

ترکیب اعضای کمیته

ترکیب اعضای کمیته فنی شماره ۴ (سدسازی) که در تهیه و تدوین این استاندارد مشارکت داشته‌اند

به شرح زیر هستند:

دکترای مکانیک ساختمان	مهندسين مشاور آب نیرو	آقای حسین جلالی
مهندسی هیدرولیک	مهندسين مشاور زیستاب	آقای عبدالواحد رزاقی
مهندسی هیدرولیک	مهندسين مشاور توانآب	آقای محمد طاهر
		طاهری بهبهانی
مهندسی هیدرولیک	کارشناس آزاد	آقای حمید غنیزاده
دکترای هیدرولیک	مهندسين مشاور مهاب قدس	آقای چنگیز فولادی نشنا
دکترای سیویل	مهندسين مشاور زیستاب	آقای حسین میرزاد
		ضمناً آفایان:
مهندسی آبیاری و آبادانی	وزارت نیرو (دبیر کمیته)	آقای نادر قاسمزاده دقیق
مهندسی زمین‌شناسی و معدن	مهندسين مشاور مهاب قدس	آقای علی یوسفی
		در بازنگری و تدوین نهايی اين استانداردها همكاری داشته‌اند.

مقدمه

طرحهای سدسازی، از جمله طرحهای مهم مهندسی هستند که نقش انکارناپذیری در اقتصاد ملی ایفا می‌نمایند. این طرحها، به لحاظ پیچیدگی‌های فنی، ساختمنی و آثار زیست محیطی، از اهمیت ویژه‌ای برخوردار بوده و احداث آنها مستلزم سرمایه‌گذاری‌های هنگفتی است. به همان نسبت که اجرای طرحهای یاد شده نقش پراهمیت خود را در اقتصاد منطقه به جای می‌گذارند، عملکرد ناصحیح آنها، به‌ویژه در شرایطی که رفتار نامطلوب سد منجر به خرابیها و تلفات جانی و مالی شود، فاجعه‌آمیز خواهد بود. به این لحاظ، حصول اطمینان از عملکرد صحیح و ایمنی طرحهای سدسازی امری است که مسئولیت سنگینی را بر دوش طراحان و مطالعه کنندگان این گونه طرحها، قرار می‌دهد. در نشریات پیشین، فهرست خدماتی که در مراحل مختلف شناسایی، توجیهی و طراحی لازم است، ارائه شده است. بدیهی است که یک طرح مناسب بدون اجرای صحیح نمی‌تواند هدفهای تعیین شده را تأمین نماید.

بنابراین، یکی از مراحل بسیار مهم، در طرحهای سدسازی، مرحله ساخت است. نشریه حاضر، فهرست خدماتی را که نهاد مشاور در این مرحله باید رعایت کند، ارائه می‌نماید، با علم به اینکه در مراحل مختلف مطالعاتی، با یاری جستن از حداکثر مجموعه اطلاعات و داده‌های گردآوری شده در هر مرحله و عملیات اکتشافی صحرایی و آزمایشگاهی، امکانات مختلف با دقت کافی شناسایی شده، سیمای طرح به منظور حصول به هدفهای مورد نظر بهینه گشته، توجیه‌پذیری آن به لحاظ فنی و اقتصادی محرز بوده و طراحی تفصیلی، همراه با جزئیات اجرایی و استناد و مدارک کافی، تهیه شده است.

خدمات مشاور در این مرحله، به سه قسمت به شرح زیر تفکیک شده است:

قسمت اول: همکاری در آغاز کارها (برگزاری مناقصه)

قسمت دوم: نظارت بر ساخت (نظارت بر عملیات اجرایی)

قسمت سوم: همکاری در کارهای پایانی (نظارت بر دوره تضمین)

نقش مشاور در قسمت اول، محدود است و به طور عمدی، در قالب همکاری با کارفرماس است. در صورتی که در قسمت دوم، عملاً نقش هدایت کننده عملیات اجرایی و نظارت بر حسن انجام کارها از یک سو و تدقیق و بازنگری طراحی‌ها و مشخصات فنی و اجرایی، در مواردی که مشخصات واقعی با اطلاعات و داده‌های به کار گرفته شده در طراحی مغایرت داشته باشد از سوی دیگر، جزو وظایف اصلی آن است.

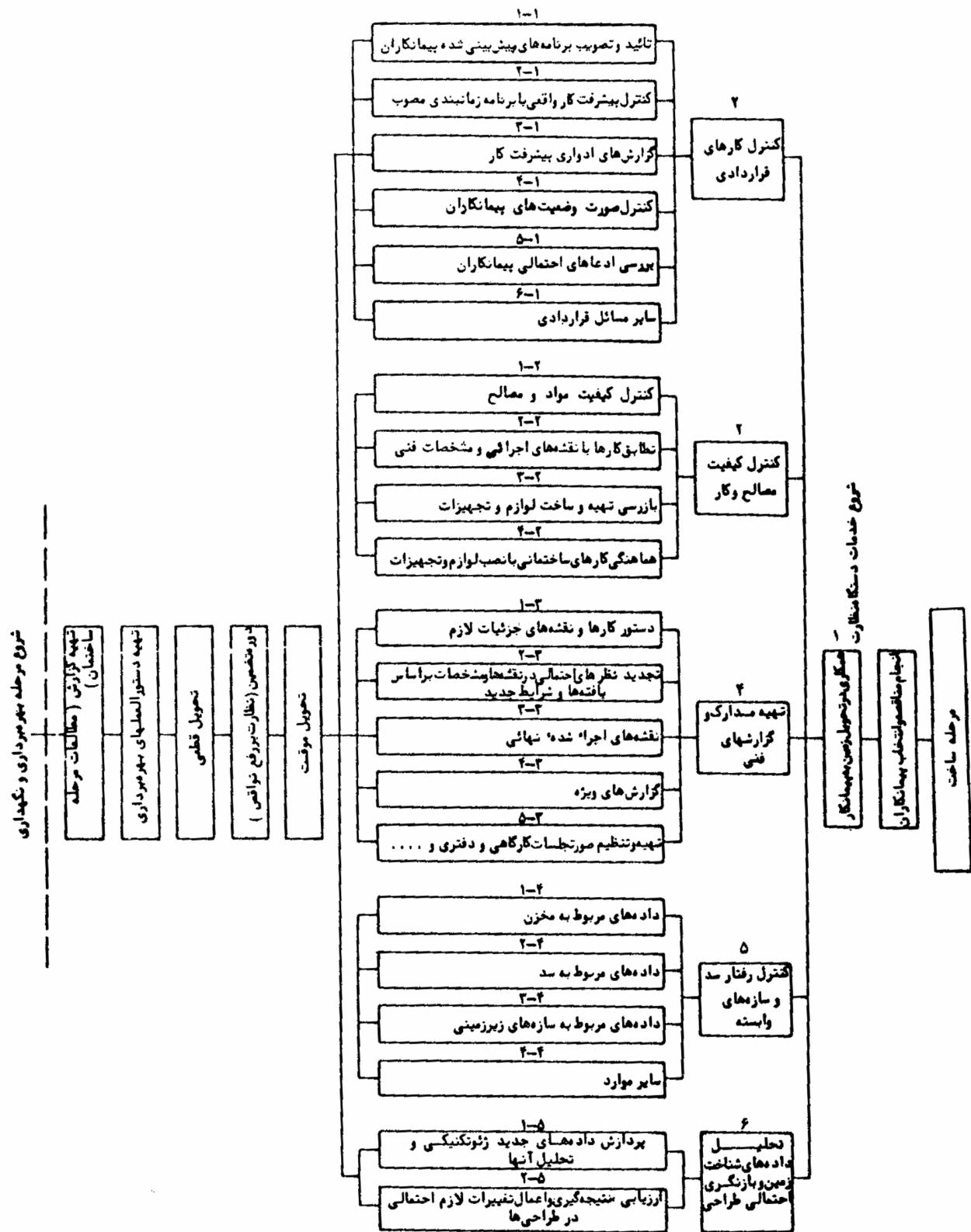
در اینجا، یادآوری این مطلب ضروری است که معمولاً با توجه به ماهیت پیچیده زمین‌شناسی و ژئوتکنیک پی، تکیه‌گاههای سد و سازه‌های وابسته به ویژه اینیه زیرزمینی، احتمال برخورد به

ناهنجاریها و شگفتیها افزایش می‌یابد و از سوی دیگر، حین اجرای عملیات ساختمانی سد و سازه‌های وابسته، از حفاریها و گمانه‌زنی‌ها اطلاعات جدیدی به دست می‌آید که واجد ارزش فوق العاده‌ای است. تدقیق این اطلاعات زیر سطحی، موجبات دریافت، اداراک و تجسم صحیح و قطعی مدل ژئوتکنیکی و زمین ساختاری را فراهم آورده و در نتیجه‌گیری‌های نهایی را از قوت و ثبات لازم برخوردار می‌نماید. به این ترتیب، برداشت، دریافت و پردازش و تحلیل داده‌های جدید ژئوتکنیکی، در دوره ساختمان از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است و باید بهای لازم را برای آن قایل شد. ارزیابی یافته‌های یاد شده، ممکن است در مواردی که سبب بازنگری و یا تجدیدنظر در بخش‌هایی از طراحی نیز بشود. به این جهت، فهرست خدمات مربوط به پردازش، تحلیل و ارزیابی داده‌های جدید ژئوتکنیکی، با جزئیات لازم آورده شده است، به طوری که با رعایت آنها کترلهای سیستماتیک و اطمینان بخش، میسر می‌شود.

بدیهی است که امکان دسترسی به یافته‌های جدید ژئوتکنیکی در مرحله ساخت، نباید به عنوان مجازی برای تسامح و سهل انگاری طراحان و مطالعه کنندگان، در مراحل پیشین مطالعات باشد. به عبارت دیگر، حدود عملیات اکتشافی مورد نیاز در مراحل توجیهی و تفصیلی، باید در چنان سطحی باشد که حتی الامکان بروز شگفتی‌های زمین‌شناسی ژئوتکنیکی را در مرحله اجرا، حذف نماید. با وجود این، نباید تصور شود که تمام عملیات، عیناً مطابق نقشه‌ها، مدارک و مشخصات فنی ارائه شده در مرحله طراحی تفصیلی، قابل اجراست، به ویژه در مواردی مانند پی و تکیه‌گاهها، تونل و محفظه‌های زیرزمینی، وضعیت آب بنده و تزریق پذیری . . . بازنگری به طراحی‌های به عمل آمده، در پرتو یافته‌های جدید، می‌تواند امری طبیعی تلقی شود. در این مرحله، همچنین از قراتهای ابزار دقیق، به ویژه در رابطه با پارامترهای زمین‌شناسی، اطلاعات قابل ملاحظه‌ای دریافت می‌شود که باید در هر مورد، مدنظر قرار گیرد.

قسمت سوم نشریه حاضر، به خدمات مربوط به همکاری در کارهای پایانی اختصاص یافته است. با توجه به لزوم این‌سی سد و عملکرد مطمئن آن، این قسمت از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است که با کترل دقیق رعایت موارد درج شده در این قسمت، این‌سی مجموعه طرح و بسی مانع بودن آغاز بهره‌برداری محرز شود و قطعیت یابد.

در پایان، یادآوری می‌شود که در این نشریه، فهرست خدمات در کلی‌ترین شکل ارائه شده و کوشش به عمل آمده است که تمام پیچیدگی‌های زمین‌شناسی مهندسی، مسائل سازه‌ای و هیدرولیکی و سایر موارد، ملاحظه می‌شود. بنابراین، توصیه می‌شود که در هر مورد، با توجه به ویژگی‌های طرح، یا پروژه و شرایط محلی، شرح خدمات آن از این فهرست خدمات، استخراج و تنظیم شود.

قسمت اول . همکاری در آغاز کارها (برگزاری مناقصه)

۱- انجام مناقصه و انتخاب پیمانکاران

۱-۱ همکاری در انتخاب پیمانکاران صاحب صلاحیت، برای دعوت به مناقصه، شامل:

- ۱-۱-۱ درخواست معرفی پیمانکاران صاحب صلاحیت، با توجه به ویژگیهای طرح
- ۲-۱-۱ اظهار نظر در مورد سوابق کاری و توان فنی و اجرایی پیمانکاران معرفی شده
- ۳-۱-۱ تنظیم صور تجلیسه فهرست اسامی پیمانکاران منتخب، برای دعوت به مناقصه

۲- همکاری در تهیه دعوات نامه و فروش اسناد مناقصه، شامل:

- ۱-۲-۱ فروش اسناد مناقصه به پیمانکاران منتخب داوطلب
- ۲-۲-۱ پاسخگویی به پرسشهای شرکت کنندگان در مناقصه و ارسال اطلاعیه‌های مربوط به تغییرات، اصلاحات، یا تجدید نظرهای احتمالی

۳- همکاری در برگزاری تشریفات مناقصه

- ۱-۳-۱ شرکت در جلسه بازگشایی پاکت "الف" پیشنهاد دهندهان
- ۲-۳-۱ تهیه گزارش مقدماتی مناقصه، شامل:
  - ۱-۲-۳-۱ کنترل و تطابق شرایط فنی - قراردادی پیشنهاد دهندهان، با اسناد مناقصه
  - ۱-۲-۳-۲ تطبیق برنامه زمانبندی ارائه شده، با برنامه پیش‌بینی شده
  - ۱-۲-۳-۳ مقایسه شرایط پیشنهاددهندهان و در نظر گرفتن نکات خاص پیشنهادی هر پیمانکار، با توجه به شرایط فنی - قراردادی
  - ۱-۳-۴ تعیین امتیاز، ضریب اهمیت بخش‌های مختلف پیشنهاد و سرانجام، تعیین امتیاز کل هر پیشنهاد
  - ۱-۳-۵ تعیین رتبه هر یک از پیشنهادها، با توجه به تمام جنبه‌های فنی - قراردادی
- ۱-۳-۱ شرکت در جلسه بازگشایی پاکت "ب" پیشنهاد دهندهان

۱-۴ ارزیابی فنی - مالی و مقایسه نتایج مربوطه، با توجه به معیارهای از پیش تعیین

شده، شامل:

- ۱-۴-۱ مقایسه مبلغ کل پیشنهادها نسبت به یکدیگر و نسبت به رقم برآورده شده مهندس مشاور
- ۱-۴-۲ مرور نتایج حاصل از گزارش مقدماتی و تسری آن به قیمت‌های پیشنهادی، برای تعیین قیمت‌های قابل مقایسه

- ۳-۴-۳-۱ رده‌بندی پیمانکاران برنده
- ۴-۴-۳-۱ جمع‌بندی و ارائه گزارش مربوط، به کارفرما
- ۵-۳-۱ همکاری با کارفرما در انجام تشریفات عقد قرارداد، با پیمانکار منتخب

۲ - همکاری در تحویل زمین و خرید اراضی

۱-۲ تحویل زمین و گارگاه

- ۱-۱-۲ مشارکت در کمیسیون تحویل زمین و گارگاه به پیمانکار
- ۲-۱-۲ بررسی و تصویب نقشه محل گارگاه و تأسیسات مربوط به آن، شامل:
- ۱-۲-۱ تعیین حدود، وسعت، موقعیت و مشخصات تمام نقاط و نشانه‌ها
- ۲-۱-۲ تحویل محل منابع، مصالح پای کار، تجهیزات و تأسیسات به پیمانکار
- ۱-۲-۳ بررسی، تأیید و تصویب محل نگهداری و انبار مواد منفجره
- ۲-۱-۴ بررسی، تأیید و تصویب محل گارگاهها، تعمیرگاهها و انبارها
- ۱-۲-۵ بررسی، تأیید و تصویب محل ساختمانهای مسکونی (کارگران، تکنسین‌ها و مهندسان)
- ۲-۱-۶ بررسی، تأیید و تصویب تأسیسات آب، برق و سوخت
- ۱-۲-۷ بررسی، تأیید و تصویب دفع فاضلاب
- ۲-۱-۸ بررسی، تأیید و تصویب ساختمانهای رفاهی، حصارها و تأسیسات بهداشتی

۲-۳ خرید اراضی و حق ریشه

- ۱-۲-۲ همکاری با کارفرما در خرید اراضی مخازن سدها و تأسیسات وابسته، براساس قانون توزیع عادلانه آب و آیین‌نامه‌های اجرایی مربوط
- ۲-۲-۲ همکاری در تهیه محدوده اراضی، ساختمانها، باغها، نشانه‌های با خطوط تراز ۱ متر، با مقیاس

 ۱
 ۲۰۰

- ۳-۲-۲ تعیین محدوده زمینهایی که هنگام ساختمن و در تراز فرایند، به زیر آب می‌روند
- ۴-۲-۲ تعیین محدوده زمینهایی که پس از اتمام ساختمن سد و آب‌اندازی دریاچه، به زیر آب می‌روند
- ۵-۲-۲ تعیین زمینهایی که در زمان ساختمن، به علی مانند بهره‌برداری از منابع قرضه و غیره، مورد نیاز بوده و مشمول خسارت می‌شوند
- ۶-۲-۲ همکاری در تعیین حریم مخزن دریاچه براساس قوانین و مقررات مربوطه
- ۷-۲-۲ همکاری در تعیین محدوده و شمارش درختان و تعیین نوع و قیمت آنها

- ۸-۲-۲ همکاری در تعیین اعیانی ساختمان، مشخصات و ارزیابی آنها
- ۹-۲-۲ توصیه‌های لازم در زمینه اسکان اهالی و ساکنان اراضی، به کارفرما

قسمت دوم. نظارت بر ساخت

-۱ کارهای قراردادی

۱-۱ تأیید و تصویب برنامه‌های زمانبندی پیش‌بینی شده پیمانکاران

- ۱-۱-۱ بررسی و تطبیق جزئیات برنامه زمانبندی کارهای سیویل، با مهلت‌های پیش‌بینی شده در برنامه کلی
- ۲-۱-۱ بررسی و تطبیق جزئیات برنامه زمانبندی کارهای هیدرولکتریک و هیدرومکانیک، با مهلت‌های پیش‌بینی شده در برنامه کلی
- ۳-۱-۱ بررسی و تطبیق جزئیات برنامه زمانبندی کارهای پیمانکاران جزء و دست دوم، طبق بندهای ۲-۱-۱ و ۱-۱-۱
- ۴-۱-۱ همکاری در تهیه و تنظیم برنامه زمانبندی خرید اراضی حريم مخزن سد

۲-۱ کنترل پیشرفت کار واقعی با برنامه زمانبندی مصوب

- ۱-۲-۱ ثبت تاریخ دقیق آغاز کار در کارگاه
- ۲-۲-۱ نظارت مستمر بر برنامه زمانبندی (منحنی‌ها، جدولهای پیشرفت کار و...) که به وسیله پیمانکار براساس شرایط عمومی پیمان تهیه می‌شود.
- ۳-۲-۱ اعمال تغییرات در برنامه زمانبندی ناشی از افزایش یا کاهش مقادیر کارها
- ۴-۲-۱ بررسی و اظهار نظر درباره گزارش‌های پیشرفت کار ماهانه پیمانکار

۳-۱ گزارش‌های ادواری پیشرفت کار

- توضیح: گزارش‌های ادواری پیشرفت کار، معمولاً همان گزارش‌های پیشرفت عملیات اجرایی ماهانه و فرم گزارش‌های سه ماهه مالی پروژه هستند، که شامل موارد زیرند:
- ۱-۳-۱ رویدادهای اساسی، مانند بازدیدها، جلسه‌های کارگاهی، پرسنل مهندسان مشاور، پرسنل پیمانکار و تدارکات و...

۲-۳-۱ تکمیل فرم‌های اطلاعاتی کلی

۱-۲-۳-۱ تکمیل فرم مشخصات کلی پروژه، شامل عنوان و شماره پروژه، تاریخ شروع، پیش‌بینی تاریخ پایان، محل اجرا، دستگاه اجرایی و مسئول پروژه، نام مهندس مشاور، نام پیمانکاران، کل برآورد پیش‌بینی شده اجرای پروژه

۱-۲-۳-۲ تکمیل فرم مشخصات قراردادهای پروژه، شامل عنوان و شماره پروژه، عنوان و شماره قرارداد، نام پیمانکار، نام مهندس مشاور، مبلغ قرارداد (ریالی، ارزی)، تاریخ شروع، تاریخ پیش‌بینی اتمام کار و...

۳-۳-۱ تهیه نمودارها و فرم‌های پیشرفت واقعی و پیش‌بینی شده پروژه

۱-۳-۳-۱ تکمیل نمودار پیشرفت عملیات اجرایی و درصد پیشرفت واقعی این عملیات، از قبیل تجهیزات کارگاهی، حفاریها، تزریقات، بتونریزی، تجهیزات هیدرومکانیک، تجهیزات هیدرولکتریک، سایر عملیات متفرقه

۱-۳-۳-۲ تکمیل فرم درصد پیش‌بینی شده و واقعی پیشرفت عملیات اجرایی قرارداد، شامل عنوان و شماره پروژه، عنوان و شماره قراردادها، درصد مبلغ کل هر قرارداد به کل پروژه، درصد پیشرفت پیش‌بینی شده و واقعی هریک از قراردادهای پروژه

۴-۳-۱ صورت جلسه‌ها و دستور کارها (کارگاهی، دفتری)

۱-۳-۵ سایر جدولها، نمودارها و عکس‌ها

۶-۳-۱ تکمیل فرم‌های گزارش‌های سه ماهه مالی پروژه

۱-۶-۳-۱ تکمیل فرم گزارش مالی پروژه، شامل عنوان و شماره پروژه و...

۱-۶-۳-۲ تکمیل فرم گزارش مالی قراردادهای پروژه، شامل عنوان و شماره قرارداد، تاریخ قرارداد، مبلغ قرارداد، درصد هزینه انجام شده سه ماهه قرارداد و...

۱-۳-۶-۳ تهیه نمودار تجمعی پیشرفت عملیات اجرایی پروژه

۱-۳-۶-۴ تکمیل فرم گزارش تأخیرها، شامل عنوان و شماره پروژه، عنوان و شماره قرارداد، شرح علل تأخیرها

۴-۱ کنترل صورت وضعیت‌های پیمانکاران

۱-۴-۱ همکاری در متره و اندازه‌گیری کارها و مقادیر و تهیه صورت مجلسهای مربوط

۱-۴-۲ همکاری در تهیه صورت وضعیت‌های پیمانکاران

۱-۴-۳ کنترلهای دفتری و تأیید صورت وضعیت‌های پیمانکاران

۵-۱ برسی ادعاهای احتمالی پیمانکاران

- ۱-۵-۱ برسی ادعاهای احتمالی پیمانکاران و اعلام نظر نسبت به مقادیر
- ۲-۵-۱ برسی ادعاهای احتمالی پیمانکاران و اعلام نظر نسبت به پرداختها
- ۳-۵-۱ برسی ادعاهای احتمالی پیمانکاران و اعلام نظر نسبت به موارد فسخ، توقف، تعلیق و تأخیرها
- ۴-۵-۱ برسی سایر ادعاهای پیمانکاران

۶-۱ سایر امور قراردادی

- ۱-۶-۱ نظارت بر نگهداری و حفاظت کارهای انجام شده
- ۲-۶-۱ نظارت بر اعمال شرایط حفاظت و ایمنی
- ۳-۶-۱ نظارت بر انجام کارهای مربوط به بیمه های معتبر در مقابل حوادث
- ۴-۶-۱ نظارت بر مسائل قراردادی پیمانکاران جزء
- ۵-۶-۱ درخواست صدور مجوز برای افزایش یا کاهش مقادیر هریک از اقلام کار و برسی آنالیز قیمتها جدید
- ۶-۶-۱ صدور دستور اجرای عملیات، به هنگام شب (درصورت نیاز)

۶-۲ کنترل و کیفیت مصالح و کار

۱-۲ کنترل کیفیت مواد و مصالح

آزمایشها مورد نیاز روی مواد و مصالح، طبق آخرین استانداردهای داخلی و در غیر این صورت، براساس استانداردهای معتبر بینالمللی، مانند ASTM, BS, و یا... به نحوی که در مشخصات فنی قرارداد اشاره شده، انجام خواهد شد.

۱-۱-۲ کنترل در معدن

آزمایشها کنترل در معدن، در صورت نزدیکی معدن به کارگاه می‌تواند در آزمایشگاه مستقر در کارگاه صورت پذیرد. در غیر این صورت، با استقرار آزمایشها سیار، اغلب آزمایشها در معدن انجام شده و تنها آزمایشها خاص مهندسی، به آزمایشگاه ارجاع می‌شود.

۱-۱-۱-۲ مصالح سنگی

- الف - کنترل های عینی، شامل ابعاد، شکل ظاهری، سلامت ظاهری، عدم وجود هوازدگی، تخلخل و رگه های نامناسب
- ب - آزمایش های مکانیکی، مانند کنترل مقاومت های فشاری، برشی و کششی در حالت های خشک و اشباع، آزمایش سایش (لوس آنجلس)، مقاومت فشار نقطه ای (فرانکلین)، جذب آب، وزن مخصوص ظاهری و سختی سنگ
- ج - آزمایش های شیمیایی مانند مقاومت در مقابل سولفاتها، انحلال پذیری در آب، تعیین درجه ناخالصیها
- د - آزمایش های ویژه، مانند مقاومت در مقابل یخ بندان، وارفتگی و حساسیت به آب

۲-۱-۱-۲ شن

- الف - کنترلهای عینی، مانند شکل ظاهری، نرمی، سختی دانه ها، وجود دانه های پولکی و سوزنی، دانه های شیلی و مارنی
- ب - دانه بندی، درصد مواد آلی و ریز دانه، افت وزنی در مقابل سولفاتها، سایش، جذب آب، وزن مخصوص، درصد سولفات و گچ و مواد آلوده و ...

۳-۱-۱-۲ ماسه

- دانه بندی، درصد مواد آلی و ریز دانه، مقاومت در مقابل سولفاتها، ضریب نرمی، ارزش ماسه ای، وزن مخصوص ظاهری، جذب آب، مواد آلوده، مواد سیلتی موجود در نرمه ماسه و ...

۴-۱-۱-۲ مصالح خاکی

- خواص اندکس (دانه بندی، هیدرومتری، حدود اتربرگ، رطوبت نسبی، وزن مخصوص ظاهری) آزمایش پروکتور، دانسیته درجا، خواص واگرایی، تعیین املاح خاک و ضریبهای مقاومت برشی خاک و ...

۵-۱-۱-۲ آب

- الف - حالت ظاهری، مانند رنگ، بو، صافی و ...
- ب - آزمایش های کیفی، شامل PH، هدایت الکتریکی (E,C) باقیمانده خشک (TDS)، کاتیون ها، آنیون ها (به ویژه سولفاتها و کلورورها)

۲-۱-۲ کترل در کارخانه

کترل‌های مورد نظر در کارخانه، شامل بازرسی‌های عینی، دریافت گواهی‌نامه‌های معتبر، نمونه‌برداری مستمر و ارسال به آزمایشگاه، انجام آزمایش‌های ویژه در محل، که بسته به مورد، تمام یا بخشی از آنها اعمال خواهد شد.

۱-۲-۱ سیمان

الف - خواص فیزیکی، مانند نرمی، وزن مخصوص، رنگ، درجه حرارت و...
ب - ترکیب شیمیایی مانند اجزای تشکیل دهنده سیمان، میزان قلیاها و SO_3 و CaO ، زمان گیرش اولیه و نهایی، حرارت زایی سیمان برای بتهای حجیم، انبساط سیمان و خواص مکانیکی شامل مقاومت فشاری، کششی، خمشی و...

۲-۱-۲ فولاد

الف - ترکیب شیمیایی آلیاژ و مقاومت در مقابل خورندگی در شرایط نامساعد.
ب - خواص فیزیکی، مانند نرمی، شکل‌پذیری^۱، جوش‌پذیری، کترل ترکهای میکروسکوپی و...
ج - خواص مکانیکی، مانند مقاومت کششی، حد ارجاعی، حد گسیختگی، مقدار افزایش طول نسبی، کترل حفاظت در مقابل خورندگی و...

۳-۲-۱ مواد افزودنی به بتن

شناخت مشخصه‌های فیزیکی و شیمیایی مواد افزودنی جامد (مانند پوزولانها، خاکسترها صنعتی، سیمان طبیعی، پودر سیلیس و...) و مواد افزودنی مایع (مانند پلاستیک‌کننده‌ها، روان‌کننده‌ها، زودگیر‌کننده‌ها، دیرگیر‌کننده‌ها، کاهنده‌های آب بتن، هوازها، جلوگیری‌کننده از زنگزدگی و...)

۴-۲-۱ مواد تزریق و آب‌بندی (بتنوئیت، مواد فعال کننده ین‌ها، امولسیون‌ها، سایر مواد شیمیایی)
۵-۲-۱-۲ قیر (انواع آن)

۶-۲-۱-۲ آب بندها^۲، درزبندها^۳، غشاها^۴ آب بند^۵، ژئوتکستیل^۶، آب بندهای فلزی و... شناخت مشخصه‌های فیزیکی، شیمیایی و مکانیکی آب بندها، و درزبندها. مانند آب بندهای پلی‌مری، لاستیکی، فلزی، مواد پرکننده درزها و...

۷-۲-۱-۲ سایر مواد و مصالح ساخته شده در کارخانه

-
- 1- Ductility
  - 2- Water stops
  - 3- Joint sealers
  - 4- Geomembranes
  - 5- Geo- Textile

۳-۱-۲ کنترل در گارگاه

۱-۳-۱-۲ مواد انبار شده (قبل از کاربرد در سازه)

به طور کلی با اعمال مراقبت‌های کافی در حمل و انبار کردن مصالح، باید حداقل آزمایشها در این مورد به عمل آید، ولی در صورت نیاز، آزمایش‌های انجام شده مطابق بند ۱-۱-۲ خواهد بود.

۲-۳-۱-۲ کنترل مواد حین کاربرد

الف - کارهای بتنی، شامل کنترل اختلاط‌های مختلف بتن، با توجه به عیارهای مختلف سیمان و ضریب آب به سیمان مربوط، قابلیت کاربری^۱، اخذ نمونه برای کنترل مقاومت، مراعات موارد ویژه، مانند بتن‌ریزی در شرایط جوی سخت (سرما، گرمای) و...

ب - کارهای خاکی، شامل کنترلهای عینی جلوگیری از دخول سنگهای درشت، ریشه گیاهان و مواد آلی، کنترل ضخامت لایه‌های خاکریزی، کنترل رطوبت و...

ج - کارهای سنگی، مشتمل بر خشکه چینی، گابیون، سنگریزی، (کنترل ابعاد، شکل ظاهری، سلامت ظاهری، مانند عدم وجود هوازدگی، تخلخل، رگه‌های نامناسب و...).

۳-۱-۳-۲ کنترل مصالح پس از کاربرد در سازه

الف - سازه بتنی (رنگ و شکل ظاهری، بررسی ترکهای احتمالی موجود، وضعیت نگهداری و مراقبت^۲، کنترل مقاومت از طریق اخذ نمونه و یا آزمایش‌های غیر تخریبی، سیستم خنک‌کننده در مورد بتن‌ریزی‌های حجمی و...)

ب - سازه خاکی (شکل ظاهری، کنترل تراکم خاک و...)
ج - کارهای فلزی (کنترل جوشها و...)

۴-۱-۲ کنترلهای ویژه

۱-۴-۱-۲ مصالح بتنی

الف - واکنش پذیری مصالح سنگدانه به قلیاییها، واکنش ترکیب سیمان و سنگدانه.
ب - واکنش مصالح سنگدانه قلیایی^۳

1- Workability

2-Curing

3-Alkali Aggregate Reaction

ج -	افت بتن ^۱
د -	خزش بتن ^۲
ه -	ضریب انتقال حرارتی ^۳
و -	ترواوایی ^۴
ز -	دوام در مقابل کربناته شدن، واکنش پذیری به قلیاها
ح -	دوام در مقابل محیط آفندان (مهاجم)، به ویژه تعیین افت مقاومت و افت وزنی بر حسب زمان در آزمایش‌های شتابدار
ط -	دوام در مقابل یخ‌بندان و گرما
ی -	خورندگی میلگرد در بتن
ک -	انحلال و شستشوی آهک بتن ^۵
ل -	آزمایش‌های ویژه برای بتن کوبیده غلطکی ^۶
م -	آزمایش چسبندگی میلگرد به بتن
ن -	سایر آزمایش‌های ویژه بتن

۲-۴-۱ خاک

الف -	واگرایی خاک ^۷
ب -	تخربی درونی ^۸
ج -	تورم (خاکهای متورم شونده) ^۹
د -	آبشویی تحت تراوش آب
ه -	سایر موارد، بر حسب مورد و پیچیدگی طبیعت خاک

۳-۴-۱ سنگ

الف - بررسی های کامل پتروگرافی، به منظور شناخت آسیبهای طبیعی واردہ به سنگ در مقیاس میکروسکوپی و همچنین، شناخت عوامل کاهنده

1-Shrinkage

2-Creep

3-Thermal Transmissivity

4-Pemeability

5-Leaching

6-Roller Compacted concrete

7- Dispersivity

8- Collapsibility of soil

9-Soiling

۲-۲ تطبیق کارهای انجام شده با نقشه‌های اجرایی و مشخصات فنی

۱-۲-۲ تطبیق کارها با نقشه‌های اجرایی.

۱-۲-۲-۲ کنترلهای نقشه‌برداری و نقاط شاخص.

۲-۲-۲-۲ کنترلهای مستمر هندسه اشکال

الف - تطبیق موقعیت مجموعه طرح با مختصات

ب - تطبیق وضعیت نسبی سازه‌ها با یکدیگر

ج - تطبیق ابعاد سازه‌ها با نقشه‌های اجرایی، شامل روزمینی و زیرزمینی

د - تطابق ترازها

ه - تطابق اشکال ویژه

۲-۲-۲ تطبیق با مشخصات فنی

۱-۲-۲-۲ کارهای عمومی

الف - تجهیز کارگاه و برچیدن آن:

- تسطیح و محوطه‌سازی

- ساختمان و محوطه‌سازی

- ساختمان کارگاهها و دفترهای موقت

- تأمین تسهیلات (آب ، برق و...)

- استقرار ماشین آلات و تجهیزات

- تهییه و تجهیز لوازم دفتری و اثاثیه مربوط

- برچیدن کارگاه و تمیز کاری

ب - ساختمان کوی کارکنان:

- تسطیح و محوطه‌سازی

- کارهای ساختمانی

- کارهای تأسیساتی

- تدارک لوازم و اثاثیه

ج - راهها

- جاده دسترسی به محل سد، کارگاهها، دفاتر و...

- جاده‌های دوران بهره‌برداری (اطراف دریاچه، محل شهرک، سد تا ابیه‌های مختلف)

۲-۲-۲-۲ عملیات حفاظتی در دوره ساختمان

الف - عملیات انحراف آب در دوره ساختمان:

- فرازبند و نشیب بند

- تونل و آبگیر

ب - حفاظت منابع قرضه در برابر سیلاب در دوره ساختمان

۳-۲-۲-۲ پاکسازی

الف - قطع درختان در محوطه مخزن و حمل آنها به خارج از محوطه

ب - برداشت خاکهای سطحی در محوطه سد و سازه‌های وابسته، و حمل آنها به خارج از محوطه

ج - تخریب احتمالی و جمع آوری مصالح مربوط به اینیه واقع در محدوده عملیات و...

د - برداشتن ریزش‌های احتمالی

۴-۲-۲-۲ خشک نگهداشتن محوطه کار و منابع قرضه.

۵-۲-۲-۲ حفاریها

الف - حفاریهای مربوط به پی و جناحهای سد:

- در مصالح خاکی (منحصر به سدهای خاکی): حفاریهای ترانشه زیر هسته^۱؛ حفاریهای مربوط به ترانشه آب‌بندی^۲

- در مصالح سنگی (هر نوع سد): حفاری بدون مواد سوزا؛ حفاری با مواد سوزا آماده‌سازی

ب - حفاریهای مربوط به سرریزهای مجزا از بدنه سد:
- مجاري ورودي
- محل سرریز

- قسمتهای پایاب سرریز (تندآب^۳ و حوضچه آرامش)

- حفاریهای مربوط به تنظیم قسمتهای پایاب حوضچه آرامش

ج - حفاریهای مربوط به تخلیه‌کننده‌ها: مجاري انتقال معمولاً درون بدنه سد (در مورد سدهای بتني) و یا درون تونل است، که این مورد در بحث حفاریهای مرتبط به "تونلها، شافتها و مغازه‌ها" مطرح شده است:
- دهانه ورودي

1- Key Trench

2- Cut off Trench

3- Chute

- قسمتهای خروجی
- د گودبرداری ساختمانها
- ه حفاری در منابع قرضه
- ۶-۲-۲-۲ حمل مصالح ناشی از حفاریها و انباشت آنها در محلهای مشخص شده
- ۷-۲-۲-۲ خاکریزی‌ها
- و خاکریزی بدنه سد در سدهای خاکی
- ز خاکریزی ویژه (هسته مرکزی، فیلتر، زهکش و بلانکت^۱)
- ج سنگریزیها:
- بدنہ سد(سدھای سنگریزهای)
- سنگریز محافظ سطح شبیهای خارجی^۲
- ط خاکریزی پشت سازه‌ها:
- با مصالح نفوذپذیر (قابل زهکشی)
- با مصالح غیر قابل نفوذ

۸-۲-۲-۲ تونلها، شافت، مغازه‌ها

الف - حفاری

- ب پوشش‌های فلزی
- ج میله مهاریها
- د تزریق
- ه پوششها دائمی
- و زهکشی
- ز روشنایی، تهویه و ...
- ح سایر موارد

۹-۲-۲-۲ عملیات آب‌بندی و بهسازی

الف - حفاری گمانه‌ها:

1- Blanket
2- Rip-rap

- گمانه‌های تزریقی
- گمانه‌های اکتشافی و آزمایشی
- گمانه‌های کترل
- ب - نصب لوله و متعلقات
- ج - شستشوی گمانه و آزمایش فشار آب
- د - تزریقها^۱ (تزریق فشاری^۲، تزریق تحکیمی^۳، تزریق تماسی^۴، تزریق افشارنگی^۵، تزریق درزهای بتن^۶ و تزریق آبرفتی^۷
- ه - کارهای تکمیلی و تمیز کاری
- و - ثبت نتایج و حصول اطمینان از موقعیت عملیات آب بندی

- ۱۰-۲-۲-۲ کارهای بتنی (مصالح، قالب بندی، میلگرد گذاری، ساختن بتن، حمل بتن و بتن ریزی)
- ز - نگهداری و مراقبت بتن و حفاظت آن در مقابل سرما و گرما و...
  - ح - تمیز کاری و نمازایی

- ۱۱-۲-۲-۲ ابزار گذاری (ابزار دقیق)
- الف - ابزار اندازه‌گیری نشت آب
  - ب - ابزار اندازه‌گیری فشار آب (فشار زیرین، فشار منفذی، فشار آب در مجاری زیر فشار)
  - ج - ابزار اندازه‌گیری تغییر شکلها
  - د - ابزار اندازه‌گیری نشستها
  - ه - ابزار اندازه‌گیری تنشها
  - و - ابزار اندازه‌گیری حرارت
  - ز - ابزار لرزه‌نگارها
  - ح - ابزار میکروژئودزی
  - ط - ترمیinal قرائت
  - ی - سایر ابزارها

-
- 1- Groutings
  - 2- Pressure-g
  - 3- Consolidation -g
  - 4- Contact-g
  - 5- Jet-g
  - 6- Concrete Joint -g
  - 7- Alluvial -g

۱۲-۲-۲ کارهای فلزی

- الف - چندراهه‌ها^۱
- ب - پوشش‌های فلزی^۲
- ج - جان پناه‌ها، نرده‌بان‌ها و ...
- د - سایر موارد، مانند انرژی‌گیرها^۳ و ...

۱۳-۲-۲-۲ تجهیزات برقی

- الف - سیستمهای فرمان و کنترل مرکزی
- ب - تابلوها
- ج - رله‌های حفاظتی
- د - ژنراتورهای
- ه - پست ترانس
- و - دزنکتور
- ز - سایر موارد، مانند آسانسور و ...

۱۴-۲-۲-۲ تجهیزات مکانیکی

- الف - لوله‌های زیر فشار و اتصالهای مربوط
- ب - دریچه‌ها
- ج - دریچه‌های آب‌بند
- د - آشغالگیر و تورماهی
- ه - بالابرها و جرثقیلها
- و - توربین و متعلقات آن

۱۵-۲-۲-۲ متفرقه

- الف - آب‌بندها
- ب - حفاظت شیبها
- ج - رنگ‌آمیزی

1-Manhole
2- Steel Lining
3- Dissipators

- د - روشنایی
- ه - تهويه و گرمایش و...

۳-۲ بازرسی تهیه و ساخت لوازم و تجهیزات

- مراحل بازرسی، شامل بازرسی در کارخانه و بازرسی در کارگاه قبل و بعد از نصب
- ۱-۳-۲ لوازم و تجهیزات هیدرومکانیکی، از قبیل شیرها، دریچه‌ها، آشغالگیرها و سیستم بالابرها و...
- ۲-۳-۲ لوازم و تجهیزات الکترومکانیکی، از قبیل توربین، ژنراتور، رله، سیستم فرمان و...
- ۳-۳-۲ لوازم و تجهیزات الکتریکی
- ۴-۳-۲ لوازم و تجهیزات مکانیکی، از قبیل جراثقال و...
- ۵-۳-۲ ابزار دقیق

۴-۲ هماهنگی کارهای ساختمانی با نصب لوازم و تجهیزات

- ۱-۴-۲ هماهنگی با کارهای خاکی (صرفاً قسمتی از ابزار دقیق)

۴-۲ هماهنگی با کارهای بتنی، شامل:

- ۱-۴-۲ زمان سفارش
- ۲-۴-۲ دریافت داده‌های دریافتی دقیق مربوط به ابعاد و تجهیزات
- ۳-۴-۲ مراعات بارگذاری‌ها در آنالیز و ابعاد نهایی شده در طراحی قطعی
- ۴-۴-۲ اعمال هماهنگی در برنامه‌ریزی اجرا
- ۵-۴-۲ هماهنگی کارهای گمانهزنی مربوط به نصب ابزار دقیق

۳-۳ تهیه مدارک و گزارش‌های فنی

۳-۱ دستور کارهای نقشه‌های جزئیات لازم

- ۱-۱-۳ دستور کارها، شامل:
- ۱-۱-۱-۳ اجازه آغاز کار و اعلام قطع عملیات در مرحله، از قبیل بتونریزی، عملیات خاکی و کارهای ساختمانی مرتبط با سایر کارهای انجام شده.
- ۲-۱-۱-۳ تصویب کیفیت کارهای انجام شده.
- ۳-۱-۱-۳ ثبت ترازها و ابعاد کارهای انجام شده که پوشیده می‌شوند و یا در آینده غیرقابل رؤیت خواهد بود.

- ۱-۱-۴ دستور تخریب کارهای غیر قابل قبول.
- ۱-۱-۵ دستور کار برای انجام آزمایش‌های ضروری (کیفی و کمی) و تعیین محلهای نمونه‌برداری.
- ۱-۱-۶ دستور برچیدن کارگاههای موقت.
- ۱-۱-۷ آب اندازی.
- ۱-۱-۸ سایر دستور کارها، از قبیل مانور و تجهیزات و...

۲-۱-۳ نقشه‌های جزئیات

۱-۲-۱-۳ نقشه‌های جزئیات کارهای سیویل، در رابطه با:

- الف - انحراف آب در دوره ساختمان
- ب - جزئیات بهسازی پی و تکیه‌گاهها (سد و سازه‌های وابسته)
- ج - بدنه سدهای خاکی، مانند اتصال خاک و سنگ، خاک و بتن، فیلتر و زهکش، مناطق مختلف و...
- د - بدنه سدهای بتی، مانند درزها، مراحل بتن‌ریزی، سیستم‌های خنک‌کننده و...
- ه - نصب ابزار دقیق (پی، تکیه‌گاهها و بدنه)
- و - سازه‌های وابسته (سرریزها، تخلیه‌کننده‌ها، آبگیرها و...)

۲-۲-۱-۳ نقشه‌های جزییات کارهای سیویل، در رابطه با:

الف - تجهیزات هیدرومکانیکی (نصب و استقرار و آب‌بندی دریچه‌ها، شیرها، آشغال‌گیرها، دریچه‌های آب‌بند^۱ و...)

- ب - سیستم هوادهی
- ج - تجهیزات مکانیکی
- د - تجهیزات هیدروالکتریک و نصب و استقرار توربینها، ژنراتورها، ترانسفورماتورها، سروموتورها و...
- ه - تجهیزات الکتریکی (محل عبور کابلها، نحوه پوشش و...)

۲-۳ تجدید نظرهای احتمالی در نقشه‌ها و مشخصات براساس یافته‌ها و شرایط جدید

۱-۲-۳ تجدید نظر در نقشه‌ها براساس نیازهای ناشی از:

- ۱-۱-۲-۳ یافته‌های جدید شناخت زمین (پی، تکیه‌گاههای سد و سازه‌های وابسته و سازه‌های زیرزمینی)
- ۱-۱-۲-۳ رویدادهای طبیعی (زمین لرزه، سیل، زمین لغزه و...)

- ۲-۱-۲-۳ عدم دسترسی به مصالح پیش‌بینی شده در طرح
- ۳-۱-۲-۳ تغییرات احتمالی در تجهیزات
- ۲-۲-۳ تجدیدنظر در مشخصات فنی، بر اساس نیاز ناشی از:
- ۱-۲-۲-۳ یافته‌های جدید شناخت زمین (پی، تکیه‌گاههای سد و سازه‌های وابسته و سازه‌های زیرزمینی)
- ۲-۲-۲-۳ عدم دسترسی به تجهیزات پیش‌بینی شده

۳-۳ نقشه‌های همچون ساخت^۱

این نقشه‌های، بر اساس مجموعه دستور کارهای صادر شده از سوی دستگاه نظارت، با توجه به آخرین تغییرات نقشه‌های اجرایی، توسط پیمانکار تهیه و به وسیله دستگاه نظارت بازبینی و کنترل شده و پس از امضای صورت نهایی برای کارفرما ارسال می‌شود.

- ۱-۳-۳ اعمال تغییرات ناشی از ترازهای و ابعاد قسمتهای پوشیده، طبق دستور کارها
- ۲-۳-۳ اعمال تغییرات ناشی از یافته‌های جدید، مربوط به شناخت زمین
- ۳-۳-۳ اعمال تغییرات ناشی از یافته‌های مربوط به رویدادهای طبیعی
- ۴-۳-۳ اعمال تغییرات مربوط به مصالح
- ۵-۳-۳ اعمال تغییرات مربوط به تجهیزات
- ۶-۳-۳ ثبت و درج تغییرات مربوط به آخرین تجدیدنظرها

۳-۴ گزارش‌های ویژه

۱-۴-۳ گزارش توجیهی مربوط به تغییرات عمدۀ ناشی از یافته‌های جدید، این گزارش عموماً حاوی نتایج بررسیها، آنالیزها و تفسیرها به شرح زیر است:

- ۱-۴-۳ نتایج برداشت‌های زمین‌شناسی و زمین ساختاری، حاصل از سطوح حفاری شده پی‌ها
- ۲-۴-۳ نتایج برداشت‌های زمین‌شناسی و زمین ساختاری شبیه‌ای سنگی حفاری شده
- ۳-۴-۳ نتایج برداشت‌های زمین‌شناسی و زمین ساختاری تونلها، شافت‌ها، گالریها و محفظه‌های زیرزمینی
- ۴-۴-۳ نتایج برداشت‌های زمین‌شناسی و گمانه‌های مغزه‌گیری شده

۳-۴-۵ نتایج آزمایش‌های درجا، اعم از نفوذپذیری و تزریق‌پذیری و سایر آزمایش‌های مکانیکی و بارگذاری محلی، درون گمانه‌ها، درون تونل و گالریهای آزمایشی، در سطح زمین و...

۳-۴-۶ گزارش رویدادهای ویژه دوره ساختمان، مانند زمین‌لرزه، سیلهای استثنایی، زمین‌لغزه‌ها و...

۳-۴-۷ گزارش تحقیقات ویژه، حین اجرای کار

۳-۴-۸ گزارش توجیهی پیشنهادهای خاص

۳-۴-۹ گزارش‌های ویژه که بنا به درخواست کارفرما تهیه می‌شود.

۳-۴-۱۰ گزارش بازدید کارشناسان و مأموران ویژه، شامل نتایج بررسیها، تحلیلها، تفسیرها و نتیجه‌گیری‌ها

۳-۴-۱۱ گزارش نتایج عملیات آزمایشگاهی روی مصالح، بتن و غیره.

۳-۴-۱۲ گزارش فنی حاصل از تجزیه و تحلیل و تفسیر اندازه‌گیریها و رفتارنگاریها (حاوی نقشه‌ها، نمودارها و دیاگرامهای مختلف)

۳-۵ تهیه و تنظیم صور تجلیسه‌های کارگاهی و دفتری مباحث هماهنگی‌های فنی، بین اجزای مختلف

طرح، حین اجرای پروژه‌ها

۴- کنترل رفتا سد و سازه‌های وابسته

هدف از رفتارستنجی در این مرحله، به شرح زیر است:

- حصول اطمینان از رفتار درست و عملکرد قابل اعتماد سد و سازه‌های وابسته، کشف ناهنجاریها و عملکرد درست احتمالی پی سد و سازه‌ها، به منظور اتخاذ تدابیر پیشگیری‌کننده و انجام عملیات ترمیمی و تقویتی در دوره ساختمان، تا زمان تحويل قطعی ارائه رهنمودها و تدقیق در دستورالعمل‌های بهره برداری، برای مرحله بهره برداری و نگهداری

۴-۱ داده‌های مربوط به مخزن

۴-۱-۱ اندازه‌گیری و ثبت دیبهای ورودی مخزن و ترسیم منحنیها و نمودارهای مربوط

۴-۱-۲ اندازه‌گیری و ثبت عوامل هیدرولیکی‌اتولوژی در دوران ساختمان و نخستین آبگیری

۴-۱-۳ اندازه‌گیری و ثبت خروجیهای کنترل شده مخزن و ترسیم نمودارهای مربوط

۴-۱-۴ تعیین بیلان مخزن، براساس نتایج اندازه‌گیری ورودیها، خروجیها، آبهای نشتی، ریزشها، تبخیر از سطح مخزن و کنترل کمیت اتلاف آب، به ویژه در مناطق کارستی

- ۴-۱-۵ بازدید و بررسی شبیهای حاشیه مخزن، به صورت پیوسته
- ۴-۱-۶ بازدید و بررسی شبیهای پایین دست
- ۴-۱-۷ اندازه‌گیری و ثبت نوسانات سطح آب زیرزمینی در حاشیه مخزن و پایین دست سد
- ۴-۱-۸ تجزیه و تحلیل نتایج اندازه‌گیریها و نتایج بازدیدهای فنی شبیهای مخزن و پایین دست

۴-۲ داده‌های مربوط به سد

۴-۲-۱ رفتار سدهای خاکی و سنگریزه‌ای

۴-۱-۱-۱ اندازه‌گیری و ترسیم مربوط به پارامترهای زیر، برحسب زمان و موقعیت

- الف - فشار خاک**
- ب - تغییر شکلها توسط شب‌سنجهای و شب‌سنجهای همراه با تورپیدوی^۱ نشست سنج موضعی
- ج - نشست قسمتهای مختلف بدنه و پی
- د - فشار منفذی بدنه و پی سطح ایستابی در نقاط مختلف
- ه - تغییر مکانها و حرکات نقاط مختلف بدنه و جناحها، توسط عملیات میکروژئودزی
- و - دبی آبهای نشستی از بدنه و پی
- ز - ثبت و ترسیم نتایج لرزه‌نگاری‌های محل سد، حین زلزله‌های مهم احتمالی و تغییر مکانهای آن

۴-۱-۲-۱ تفسیر و تحلیل نتایج حاصل از اندازه‌گیریها

- الف -** تهیه نمودارهای همبستگی تغییرات نتایج اندازه‌گیریها، با تغییرات تراز آب مخزن و تفسیر آنها
- ب -** تعیین تغییر شکلها و تغییر مکانهای نقاط متفاوت و روند تغییرات آن در ترازهای مختلف آب مخزن
- ج -** مقایسه نتایج اندازه‌گیری شده با نتایج تعیین شده در مطالعات طراحی تفصیلی، مانند: مقایسه تحولات فشار منفذی، تغییر مکانهای شب سرآب در حال تخلیه سریع و...
- د -** تعیین ناهنجاریهای حاصل از اندازه‌گیری‌های مختلف ابزار دقیق بدنه و پی سد و تشریح علل آنها
- ه -** تجزیه و تحلیل نتایج به دست آمده، به منظور کنترل ایمنی و پایداری سد در شرایط مختلف هیدرولوژی و بارگذاری
- و -** جمع‌بندی و نتیجه‌گیری از بررسیهای رفتار سنجی سد و سازه‌های وابسته، در رابطه با صحت عملکرد آنها، به منظور امکان تحويل موقت و قطعی

۴-۲-۲-۱ رفتار سدهای بتنی

۱-۲-۲-۴ اندازه‌گیری و ترسیم نتایج مربوط به پارامترهای زیر، بر حسب زمان و موقعیت

- الف - تنش بدنی سد، توسط تنش سنجها
- ب - تغییر شکلها و چرخشها توسط پاندولهای عادی و معکوس و تغییر شکل و انحراف سنج
- ج - حرکات نسبی درزها، توسط درز سنج
- د - فشار داخلی بستر و بدن، توسط سلولهای اندازه‌گیری فشار
- ه - دمای داخلی بدن سد، توسط دما سنج
- و - تغییر شکلها نسبی بستر پی، توسط کشش سنج
- ز - نشست بستر پی، توسط نشست سنج
- ح - تغییر مکانها، حرکات بدن و جناحها، به وسیله انجام عملیات میکروژئودزی
- ط - فشار هیدرولاستاتیکی در پی، جناحها و پایاب سد
- ی - سطح ایستابی آب در پی، جناحها و پایاب سد، توسط پیزومترها

۴-۲-۲-۲ تفسیر و تحلیل نتایج حاصل از اندازه‌گیریها

- الف - تهیه نمودارهای همبستگی و تفسیر آنها در مورد اثر تغییرات درجه حرارت در تغییر مکانها، تنشها^۱، چرخشها^۲، فشارها، انقباض و انبساط بلوکها و...
- ب - تعیین تغییر مکانها، تغییر شکلها و تنشها نقاط متفاوت و روند تغییرات آن در ترازهای مختلف آب مخزن
- ج - مقایسه نتایج اندازه‌گیری شده با نتایج تعیین شده در مطالعات طراحی تفصیلی، با توجه به منحنیهای کالیبراسیون^۳ (انگ زنی)
- د - تعیین ناهنجاریهای حاصل از اندازه‌گیریهای مختلف ابزار دقیق بدن و بستر پی سد، به ویژه در مورد اثر زیر فشارهای هیدرولاستاتیکی و تعیین روند تغییرات آنها و تشریح علل مربوط
- ه - مقایسه نتایج حاصل از محاسبه‌ها و آنالیزهای نهایی با ارقام مشابه اندازه‌گیری شده
- و - بررسی نتایج به دست آمده، به منظور کنترل ایمنی و پایداری سد در شرایط مختلف محیطی (هیدرولیکی تولوژی و زمین لرزه) و بارگذاری‌های متفاوت و منظور نمودن خواص خوش و تغییرات خواص مکانیکی بتن و مقایسه با نتایج طراحیهای تفصیلی

۴-۲-۲-۳ جمعبندی و نتیجه‌گیری از بررسی رفتار سنجی سد و ارائه توصیه‌های لازم برای بهره‌برداری و نگهداری

1- Stress
2- Strains
3- Clibration

۴-۳ داده‌های مربوط به سازه‌های زیرزمینی

- ۴-۳-۱ خواندن دستگاههای تقارب سنج^۱، بارسنج، نیروسنج چند نقطه‌ای، مبدل فشار آب، تنش‌سنج و ...
- ۴-۳-۲ ترسیم نتایج حاصل از اندازه‌گیری ابزار دقیق، حین عملیات حفاری و ساخت پوشش موقت و پوشش نهایی
- ۴-۳-۳ ترسیم نتایج اندازه‌گیری ابزار دقیق بر حسب زمان و مکان، به منظور شناخت تغییرات ژئوتکنیکی و میدان تنش اطراف محفظه‌های حفاری شده، شافتها، و تونلها
- ۴-۳-۴ تعیین اثر فاصله جبهه حفاری و توالی حفاری مقاطع مختلف سازه‌های زیرزمینی مهم، روی تغییر مکانها و مقدار فشار واردہ بر پوسته حفاظتی
- ۴-۳-۵ تعیین روند تغییرات فشار زمین بر پوسته تونل، شافت، محفظه‌ها و نیروگاه زیرزمینی، بر حسب زمان
- ۴-۳-۶ ترسیم نمودارهای تغییر کمیتهای اندازه‌گیری فشار آب، فشار خاک یا سنگ، تغییر مکانها، تنشهای اطراف محیط حفاری شده بر حسب زمان و مکان، به ویژه در محل لایه‌های ضعیف یا سنگهای دارای رفتار پلاستیکی و خواص ژئولوژیکی قابل توجه
- ۴-۳-۷ کنترل گسترش ضخامت منطقه پلاستیک شده توده سنگ ضعیف از بدبو حفاری تا زمان احداث پوشش نهایی، به منظور اعمال تقویتها لازم و یا اتخاذ تدابیر مهندسی، برای بهره برداری دراز مدت اطمینان بخش
- ۴-۳-۸ تحلیل نتایج رفتار سنگی تمام ابزار دقیق نصب شده در سازه‌های زیرزمینی، بر اساس خصوصیات ژئومکانیکی طبقات سنگی یا خاکی اطراف سازه زیرزمینی و محاسبه‌های تدقیق یافته میدان تنشها و تغییر مکانها و ضریب‌های اطمینان
- ۴-۳-۹ مقایسه نتایج اندازه‌گیری شده با نتایج به دست آمده در محاسبه‌ها و آنالیزهای نظری، براساس خصوصیت‌های ژئومکانیکی تدقیق یافته حین اجرای عملیات
- ۴-۳-۱۰ بررسی ضریب‌های اطمینان محاسبه شده در توده سنگها یا خاکهای اطراف سازه زیرزمینی در شرایط مختلف محیطی (вшار خاک، تنشهای طبیعی توده سنگها، سطح ایستابی و نفوذپذیری، زلزله، تغییرات درجه حرارت)، با توجه به نتایج تدقیق یافته حین ساختمان، به منظور کنترل ایمنی و پایداری سازه
- ۴-۳-۱۱ جمعبندی و نتیجه‌گیری از نتایج تحلیلها و بررسیهای رفتارسنگی و ارائه توصیه‌های لازم برای بهره‌برداری و نگهداری درازمدت اطمینان بخش

۴-۴ سایر موارد

- ۴-۱ لرزه‌نگاری‌ها، از قبیل ثبت نمودارهای شتاب، سرعت، تغییر مکان در محل‌های مختلف سازه، تعیین مدت زمان ارتعاشهای مؤثر زلزله و...
- ۴-۲ داده‌های مربوط به ابزار و تجهیزات هیدرولکتریکی و هیدرومکانیکی

۵ تجزیه و تحلیل داده‌های شناخت زمین و بازنگری احتمالی طراحی

معمولًاً، حین اجرای ساختمان سد و تأسیسات وابسته، از حفاریها و گمانهزنی‌ها، اطلاعات جدید ژئوتکنیکی به دست می‌آید که پردازش و ارزیابی داده‌های یاد شده، از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است و به عنوان مکمل اطلاعات اکتشافی پیشین، باید مورد توجه قرار گیرد.

۱-۱ پردازش داده‌های جدید ژئوتکنیکی و تجزیه و تحلیل آنها

۱-۱-۱ حفاریهای روزمنی

۱-۱-۱-۱ پی و تکیه‌گاههای سد

الف - برداشت ناپیوستگی‌های سطوح حفاری سد

ب - تهیه نمودارهای زمین‌شناسی سطوح حفاری شده پی و تکیه‌گاهها، همراه با نقاط تراوش و خروج آب

ج - تحلیل ناپیوستگیها به وسیله استرئوگرامها و کنترل مجدد پایداری و تکیه‌گاهها، با توجه به شرایط زیرسطحی

د - بررسی تدقیقی نقاط ضعیف زمین‌شناسی پی و تکیه‌گاهها

ه - بررسی تدقیقی درجه ناهمسانی پی و تکیه‌گاهها، به منظور توزیع تنشها

و - بررسی تدقیقی نحوه تحکیم پی و تکیه‌گاهها، در نقاط ضعیف و کنترل عملیات طراحی شده

ز - تصحیح بلوك دیاگرام محل سد، با توجه به یافته‌های جدید سطحی و زیر سطحی، شامل نمایش سه بعدی نقطه ضعیف و عوامل مسئله‌زا

- طبقه‌بندی نشست پذیریها در طول و عرض پی و تکیه‌گاهها

- یافته‌های ژئوتکنیک زیر سطحی

- طبقه‌بندی نفوذ پذیری‌ها در گستره‌ای سه بعدی

- طبقه‌بندی بهسازی زمین پی و تکیه‌گاهها و شرایط زیرین آن، تا عمق مؤثر

۱-۱-۲ پی سرریز (خارج از بدنه سد)

- الف - برداشت ناپیوستگیهای سطوح حفاری شده
- ب - تهیه نمودارهای زمین‌شناسی سطوح پی‌کنی، همراه با نقاط تراوش آب و نقاط ضعف زمین‌شناسی
- ج - تحلیل ناپیوستگیها به کمک استرئوگرامها و کنترل مجدد پایداری، با توجه به فشار هیدروستاتیکی داخل ناپیوستگیها و عوامل ناپایدارکننده
- د - بررسی تدقیقی نقاط ضعف زمین‌شناسی پی

۱-۱-۳ پی، آبگیرها، تخلیه‌کننده‌ها و تأسیسات پایانه

- الف - برداشت ناپیوستگیها و نقاط ضعف زمین‌شناسی سطوح حفاری شده
- ب - تهیه نمودارهای زمین‌شناسی سطوح حفاری شده، همراه با نقاط تراوش آب
- ج - تحلیل ناپیوستگیها به کمک استرئوگرامها، تعیین مکانیسم حاکم بر محل سازه‌ها و بررسی تدقیقی نقاط ضعف زمین‌شناسی

۱-۱-۴ پی نیروگاه

- الف - برداشت ناپیوستگیهای سطح پی کنی و نقاط ضعف زمین‌شناسی
- ب - تهیه نمودارهای زمین‌شناسی سطح پی کنی همراه با نقاط تراوش آب
- ج - تحلیل ناپیوستگیها به وسیله استرئوگرامها و کنترل مجدد پایداری پی، با توجه به شرایط زیر سطحی
- د - بررسی تدقیقی نقاط ضعف زمین‌شناسی پی و توزیع فراوانی آنها
- ه - بررسی تدقیقی مسائل مرتبط با فشار آب جانی و زیرفشارها و کنترل کفايت و کیفیت عملیات طراحی شده در مرحله طراحی تفصیلی
- و - تصحیح بلوك دیاگرام پی نیروگاه، با توجه به یافته‌های حاصل از پی‌کنی و گمانه‌زنی

۱-۱-۵ حفاظت شبیهای سنگی محل سازه‌ها

- الف - برداشت عوارض زمین‌شناسی سطوح حفاری شده.
- ب - تهیه نمودارهای زمین‌شناسی ساختاری سطوح حفاری شده، همراه با نقاط تراوش آب و نقاط ضعف زمین‌شناسی

۲-۱-۵ حفاریهای زیوزمینی

- ۱-۲-۱ تونلها، گالریها و شافتها

- الف - تهیه نمودارهای زمین‌شناسی، ساختاری جدار تونلها و گالریها، همراه با نقاط تراوش و خروج آب
- ب - برداشت ناپیوستگیها و ترسیم استرئوگرامهای مربوط
  - ج - تحلیل ناپیوستگیها و انجام محاسبه‌های لازم برای انتخاب کمیت و کیفیت پوشش موقع و عملیات تقویتی
  - د - مراقبت بر نحوه اعمال پوششها نخستین، از قبیل پوسته بتن‌پاشی معمولی یا مسطح
  - ه - نصب میله مهاریها، نصب قابهای فلزی و...
  - و - اندازه‌گیری، کنترل و مهار آبهای واردہ به تونل و شافت، به ویژه در مورد برخورد به سفره‌های آب مناطق کارستی در مسیر
  - ز - بررسیهای ویژه به هنگام حفاری در توده و سنگهای تورمزا (مانند انیدریت، مارن، شیل و گل سنگ مستعد به تورم...)
  - ح - انجام کنترلهای ژئوتکنیکی ویژه به هنگام حفاری تونل، به وسیله دستگاههای تونل بری، به ویژه در حالت تونل با ضخامت نسبتاً کم روبار
  - ط - اعمال مراقبتها و نظارت‌های فنی ویژه، به منظور انطباق روش حفاری، ساختمانی با شرایط زمین‌شناسی و ژئومکانیکی مسیر تونل یا شافت
  - ی - کنترل دقیق عملکرد روش حفاری، ساختمانی در تونلها و شافتهای با قطر زیاد، به ویژه در حفاری چند مرحله‌ای و کارگذاری میله مهاریها و کابلهای پیش تنیده و...

۲-۱-۵ محفظه نیروگاه زیرزمینی

- الف - تهیه نمودارهای زمین‌شناسی ساختار جدار مغاره، همراه با نقاط تراوش آب (با اندازه‌گیری دبی و فشار آب)
- ب - برداشت ناپیوستگیها و ترسیم استرئوگرامهای مربوط
  - ج - تحلیل ناپیوستگیها و انجام محاسبات لازم برای انتخاب کمیت و کیفیت پوشش موقع، در مراحل حفاری و مناطق مختلف محفظه
  - د - اندازه‌گیریهای تکمیلی به هنگام حفاری مغاره، برای تخمین مقدار تنشهای اصلی طبیعی اطراف آن
  - ه - مراقبت بر نحوه حفاریها، به ویژه در حفاری چند مرحله‌ای
  - و - کارگذاری به موقع پوششها موقع و نصب دستگاههای اندازه‌گیری ابزار دقیق، برای رفتارنگاری
  - ز - اندازه‌گیری، کنترل و مهار آبهای واردہ به مغاره و تعیین دبی و فشار آنها

- ح - کنترلها و اندازه‌گیری‌های ویژه در مناطق سست و مسئله‌زا، متناسب با دهانه حفاری (عرضه مغاره)
- ط - تعیین محدوده پلاستیک شده در توده سنگ، بلافاصله بعد از حفاری و رفتار سنگی آن، به منظور کنترل گسترش آن.
- ی - اعمال مراقبتها و نظارت‌های فنی ویژه، به منظور انطباق روش حفاری، ساختمانی و تقویت زمین، با شرایط زمین‌شناسی و ژئومکانیکی توده سنگها
- ک - کنترل دقیق عملکرد اطمینان‌بخش روش حفاری، ساختمانی و کارگذاری میل مهاریها و کابل‌های پیش‌تینیده به فواصل و رعایت توالی حفاری‌های قابل انجام، در مراحل مختلف
- ل - به هنگام کردن تمام محاسبات بر حسب یافته‌های جدید شناخت زمین در پایان حفاری، به منظور کنترل نهایی ضخامت و جزئیات پوشش نهایی داخل مغاره

۳-۱-۳-۵ گمانه‌زنی‌ها با مغزه‌گیری پیوسته، به منظور دریافت اطلاعات از:

- الف - ۱-۳-۱-۵ گمانه اکتشافی تکمیلی، مشتمل بر گمانه‌های معمولی و گمانه‌های تزریقی اکتشافی بررسی کامل مغزه‌ها و ترسیم نمودارهای زمین‌شناسی
- ب - بررسی نتایج آزمایشهای نفوذپذیری و ترسیم نمودارهای نفوذپذیری در مقاطع ژئوتکنیکی معرف پرده تزریق
- ج - بررسی نتایج تزریقهای سیمان و سایر مواد شیمیایی تزریق شده در نقاط مختلف پرده تزریق، تزریقهای تحکیمی، آب‌بندی و سایر بهسازیها
- د - ترسیم نمودارهای تزریق‌پذیری در مقاطع ژئوتکنیکی معرف و تعیین نقاط ضعیف و آبگذر غارها، محفظه‌ها و کanalهای زیرزمینی کارستی مناطق گسله و خرد شده
- ه - بررسی نتایج آزمایشهای مکانیکی داخل گمانه، از قبیل دیلاتومتری^۱ یا پوسیومتری^۲ مقاومت نمونه‌های سنگ حاصل از مغزه‌ها و...
- و - ترسیم نمودارهای ژئوتکنیکی به منظور دریافت تجسمی درست از شرایط زیر سطحی، با کمک سایر اطلاعات و دانسته‌های مربوط به شرایط زیر سطحی و زمین‌شناسی سطحی
- ز - ترسیم دیاگرامها و نمودارهای مربوط به آزمایشهای احتمالی ردیابی و آزمایشهای ویژه هیدروژئولوژی
- ح - تحلیل نتایج به دست آمده و تعیین همبستگی ناهنجاریها، با توجه به عوارض زمین‌شناسی زیر سطحی و سطحی

1- Dilatometer
2- Persumeter

ط - تفسیر تمام یافته‌های ژئوتکنیکی و زمین‌شناسی مهندسی، در راستای تکمیل تمام دانسته‌های زیرسطحی و نتیجه‌گیری از آنها

۲-۳-۱-۵ گمانه‌های پیزومتری و گمانه‌های نصب ابزار دقیق (تشیست سنجهای، شیب سنجهای و...) این گمانه‌ها، به طور عمده، به منظور نصب پیزومترها و ابزار دقیق صورت می‌گیرد، ولی چون ممکن است اطلاعات اکتشافی اضافی از آنها حاصل شود، از این‌رو آن قسمت از جزیيات مربوط درج شده در زیر بند ۲-۳-۱-۵، در این مورد نیز قابل اعمال است.

۲-۴ ارزیابی، نتیجه‌گیری و اعمال تغییرات لازم احتمالی در طراحیها

۱-۲-۵ حفاریهای روزمنین

۱-۲-۵ پی و تکیه‌گاههای سد

- الف - ارزیابی تمام نمودارها و نقشه‌های ژئوتکنیکی پی سد، با در نظر گرفتن یافته‌های جدید
- ب - ارزیابی کفایت کمی و کیفی عملیات بهسازی طراحی شده
- ج - ارزیابی کفایت زهکشی طراحی شده
- د - ارزیابی کفایت پرده تزریق سد در پی و تکیه‌گاهها
- ه - ارزیابی پایداری تکیه‌گاهها، به ویژه در مورد سدهای قوسی در بارگذاریهای مختلف
- و - ارزیابی کفایت حفاظتهاي سطحی سنگها در سطح پی، تکیه‌گاهها و در شیبهای سنگی و دامنه‌ای، از قبیل شیبهای سنگی مشرف به تأسیسات هیدرولیکی
- ز - جمعبندی نتایج ارزیابیهای به عمل آمده در مورد عملیات بهسازی، زهکشی، آب بندی و پایدارسازی و ...
- ح - نتیجه‌گیری و اعمال تغییرات احتمالی در طراحی

۲-۱-۲-۵ پی سرریز (خارج از بدن سد)

- الف - ارزیابی تمام نمودارها و نقشه‌ها، با در نظر گرفتن یافته‌های جدید ژئوتکنیکی
- ب - ارزیابی شرایط ژئومکانیکی سنگ پی، با در نظر گرفتن یافته‌های جدید
- ج - ارزیابی ویژگیهای نفوذپذیری سنگ پی در طول سرریز، با در نظر گرفتن یافته‌های جدید
- د - جمعبندی و نتیجه‌گیری در مورد کفایت ابعاد و عملیات بهسازی پیش‌بینی شده و اعمال تغییرات احتمالی در طراحی، از قبیل میل مهاریها، تقویت، بهسازی و تزریق در سنگها، بتن‌پاشی و همچنین، تمهیدات مربوط به کاهش زیر فشارها، با تعییه زهکشها در مناطق موردنیاز و ...

۳-۱-۲-۵ پی آبگیرها، تخلیه‌کننده‌ها و سازه‌های پایانه

- الف - ارزیابی تمام نمودارهای زمین‌شناسی مهندسی و یافته‌های جدید ژئومکانیکی محل پی‌ها
- ب - کنترل کفايت ابعاد پی‌ها
- ج - کنترل کفايت عملیات بهسازی، تزریق، میل مهاریها، زهکشی، تمهیدات فنی برای کاهش زیرفشار، نیروهای دینامیکی، کاویتاسیون و...
- د - جمعبندی و نتیجه‌گیری در مورد ابعاد و عملیات بهسازی ژیش‌بینی شده و اعمال تغییرات احتمالی در طراحی

۴-۱-۲-۵ پی نیروگاه

- الف - ارزیابی تمام نمودارها و یافته‌های جدید ژئوتکنیکی محل پی
- ب - کنترل کفايت ابعاد پی
- ج - کنترل کفايت بهسازی زمین پی
- د - کنترل کفايت ابعاد موردنیاز در شرایط مختلف بارگذاری
- ه - کنترل کفايت زهکشاهای پیش‌بینی شده
- و - جمعبندی و نتیجه‌گیری در مورد ابعاد و عملیات بهسازی پیش‌بینی شده و اعمال تغییرات احتمالی در طراحی

۵-۲-۲-۵ حفاریهای زیرزمینی

- ۱-۲-۲-۵ تونلها، گالریها و شافتها
- الف - ارزیابی تمام یافته‌های جدید حاصل از حفاریها، از قبیل نمودارهای زمین‌شناسی، برداشت ناپیوستگیها و...
- ب - کنترل و تطبیق داده‌های زمین‌شناسی و پارامترهای مهندسی تونل حین حفاری، با موارد قبل از حفاری
- ج - اعمال تمهیدات مهندسی، از قبیل تقویتها پیش‌تنیدگی و مسطح کردن سنگ برای تقویت توده سنگهای له‌کننده و...
- د - اعمال روشهای ساختمانی حاصل در تونل‌های زیر فشار، براساس بررسیهای انجام یافته روی خواص ژئومکانیکی، ژئولوژیکی توده سنگها، به ویژه رهاشدگی از فشار
- ه - جمعبندی، نتیجه‌گیری و اعمال تغییرات احتمالی در طراحیها، با توجه به یافته‌های جدید

۲-۲-۲-۵ محفظه‌ها

- الف - ارزیابی تمام یافته‌های جدید حاصل از حفاریها، از قبیل نمودارهای زمین‌شناسی، برداشت ناپیوستگیها و...
- ب - کنترل و تطبیق داده‌های زمین‌شناسی و پارامترهای مهندسی تونل حین حفاری، با اطلاعات قبل از حفاری که از آنالیزها و محاسبات تنش، به دست آمده است.
- ج - کنترلها و اندازه‌گیریهای ویژه
- د - کنترلها هیدروژئولوژی
- ه - طراحی میل مهاریها (ساده و پیش تنبیه) در محلهای لازم، به ویژه در مناطق پلاستیک شده، از طریق تحلیل نتایج خواندن ابراز دقیق و آنالیز کامپیوتری
- و - جمعبندی، نتیجه‌گیری و اعمال تغییرات احتمالی در طراحیها، در پرتو یافته‌های جدید

۳-۲-۵ گمانه‌زنی‌ها

- ۱-۳-۲-۵ ارزیابی نتایج مغزه‌گیرها، نمودارهای زمین‌شناسی و نتایج آزمایشگاهی نفوذپذیری در محدود
- ۲-۳-۲-۵ تزریق شده، قبل و بعد از عملیات تزریق ارزیابی نتایج مغزه‌گیرها، نمودارهای زمین‌شناسی مربوط به مناطق بهسازی شده.
- ۳-۳-۲-۵ جمعبندی و نتیجه‌گیری و اعمال تغییرات احتمالی پرده آببندی، بهسازی پی و جناحها، شامل محدوده، ردیف، عمق، جهت، آرایش، ترکیب مواد تزریق و...

بخش سوم. همکاری در کارهای پایانی (ناظارت بر دوره تضمین)

- ۱ تحویل موقت

طرحهای سدسازی، به لحاظ ایمنی و سرمایه‌گذاری کلان و حصول اطمینان از بی عیب بودن سد و تأسیسات و تجهیزات وابسته، حائز کمال اهمیت بوده و شرایط تحقیق تحویل موقت از دو دیدگاه زیر مطرح است.

- ایمنی و عملکرد صحیح پروژه، با توجه به هدفهای آن
- اجرای پروژه طبق نقشه‌ها، مشخصات فنی و اسناد قرارداد

تحویل موقت زمانی صورت می‌گیرد که کارهای اساسی طرح کلاً تکمیل شده و هیچگونه مانعی در بهره‌برداری وجود نداشته باشد.

مواردی که در انجام تحویل موقت باید رعایت شود به شرح زیر است.

۱-۱ رسیدگی به درخواست تحویل موقت

- ۱-۱-۱ مشاهده و بازدید عمومی کارها
- ۱-۱-۲ تطابق رقوم آب مخزن با حداقل رقوم سطح آب سطح مورد نظر، در اسناد قرارداد

۲-۱ تهییه گزارش ویژه، به منظور ارائه به کمیسیون تحویل موقت

۱-۲-۱ کلیات در مورد تاریخچه مطالعات، هدفهای طرح، تشریفات مناقصه و انتخاب پیمانکار و پیمانکاران و اشاره به موارد خاص قرارداد یا قراردادها (برنامه زمانی، مبلغ، شرایط ویژه و...)

۲-۲-۱ جمع‌بندی و تفسیر نتایج آزمایش‌های انجام شده در دوران انجام کارها، به صورت نمونه‌های معرف، مشتمل بر:

- ۱-۲-۲-۱ مصالح سنگی
- ۲-۲-۲-۱ مصالح خاکی و سنگریزه‌ای و تراکم آنها
- ۳-۲-۲-۱ بتن
- ۴-۲-۲-۱ آزمایش‌های درجا درون گمانه‌ها، در سطح زمین، داخل گالریها و...
- ۵-۲-۲-۱ گمانه‌ها و حفاریهای زیرزمینی

۶-۲-۲-۱ عملیات بهسازی و تحکیم زمین

- ۳-۲-۱ تفسیر نتایج خواندن دستگاهها و اندازه‌گیری، حین ساختمان و پس از آبگیری
- ۴-۲-۱ فهرست صور تجلیسه‌های اسناد و مدارک مربوط به اجرا و تحويل قسمتهايی که در زمان تحويل موقت از دید پنهان هستند، از قبيل قسمتها و ساختمانهاي واقع شده در زير خاک،
زير بتن و زير آب

۱-۲-۵ فهرست گواهینامه و آزمایشها و نتایج بررسی‌های مقدماتی، مشتمل بر:

- ۱-۵-۲-۱ نتایج مشاهدات، آزمایشها و بررسی‌های قبل از آبگیری مخزن
- الف - وضعیت مخزن (حصول اطمینان از عدم وجود زمین لغزه، سقوط سنگهای ناپایدار، اطمینان از قطع شدن درختان و ریشه‌کنی داخل محدوده مخزن، حمل آنها به خارج و...)
- ب - بدن و پی سد (وضعیتهای عمومی مشتمل بر موقعیت محور، وضعیت آن نسبت به ابنيه وابسته، کترل موضعی ابعاد ترازها، حصول اطمینان از عدم وجود ترک، نشت و هرگونه نشانه‌ای دال بر امکان ناپایداری سد)
- ج - ابنيه وابسته، شامل:
  - قسمتهاي ورودي آبگيری، انتقال و تخلیه (سیستم تخلیه عمقی، آبگیرها، سرریزها، انژری گیرها و...)
  - سازه‌های زیرزمینی (تونلها، گالریها، مغاره‌ها، شفت و...)
  - لوازم و تجهیزات، مشتمل بر بررسی وضعیت عمومی محل و نحوه استقرار دریچه‌ها، شیرآلات، آشغال‌گیرها، سیستمهای باز و بسته‌کننده، سیستمهای بالابر و...)
- ۱-۵-۲-۱ نتایج مشاهدات، آزمایشها و بررسی‌های پس از آب‌اندازی
- الف - مخزن:
  - بررسی وضعیت پایداری شبکه کرانه‌ها
  - حصول اطمینان از نگهداری آب
- ب - بدن سد و پی:
  - بررسی وضعیت عمومی و حصول اطمینان از عدم وجود ترک، نشت‌های غیرعادی و حفره‌ها و یا هرگونه نشانه‌ای دال بر امکان رفتار نامطمئن
  - بررسی قرائتهای مربوط به ابزار دقیق پس از آبگیری، با توجه به زمان لازم بررسی برقراری تعادل
  - تنظیم برنامه آزمایشهاي ویژه و انجام آن در صورت لزوم
- ج - سازه‌های وابسته:

- بررسی وضعیت عمومی و حصول اطمینان از عدم وجود ترک، تغییر شکل غیرعادی و هرگونه نشانه‌ای دال بر رفتار نامطمن
- بررسی عملکرد هیدرولیکی سازه‌ها، با شرایط پیش‌بینی شده ارتفاع آب مخزن (تا حد ممکن) و ردیابی مشکلاتی مانند بروز ارتعاشها، جریانهای چرخشی، بروز خلا و جدا شدن جریان از سطوح تماس، استهلاک ناقص انرژی و غیره ...
- د - لوازم و تجهیزات هیدرولکتریکی و هیدرومکانیکی:
- مشاهده وضعیت عمومی محل و نحوه استقرار دریچه‌ها، شیرآلات، آشغالگیرها، سیستم‌های باز و بسته‌کننده سیستم‌های بالابر ...
- مشاهده و بررسی عملکرد هیدرولیکی تجهیزات و هیدرومکانیکی (مانند ارتعاشها، فشار، افتهای پیش‌بینی شده، امکان تخلیه دبی مورد نظر طبق شرایط پیش‌بینی شده و ...)
- مشاهده و بررسی عملکرد برقی - مکانیکی لوازم (مانند کترل مشخصه برقی، درجه حرارت و ...)
- انجام آزمایش‌های تیپ روی لوازم هیدرومکانیکی (شیرها، دریچه‌ها) و هیدرولکتریکی (توربینها، ژنراتورها) طبق قرارداد
- تنظیم برنامه آزمایش‌های ویژه و انجام آنها در صورت لزوم

- ۱-۲-۶ تنظیم فهرست نواقص مربوط به مخزن، کرانه‌ها، بدن سد و پی، سازه‌های وابسته، لوازم و تجهیزات هیدرولکتریکی و هیدرومکانیکی، سازه‌های پایاب، عملیات حفاظتی پایاب و سایر قسمتها، از قبیل محوطه کمپهای ساختمانی و تسهیلات بهره‌برداری و ...

۳-۱ انجام تشریفات تشکیل کمیسیون تحويلی موقت

- ۱-۳-۱ درخواست تشکیل کمیسیون تحويلی موقت و پیشنهاد تاریخ مناسب برای تشکیل آن
- ۲-۳-۱ تأیید انطباق عملیات انجام شده با مشخصات قرارداد
- ۳-۳-۱ ارائه گزارش ویژه موضوع بند (۲-۱) به کارفرما
- ۴-۳-۱ ارائه توصیه‌ها و نقطه‌نظرهای فنی در مورد ترکیب کارشناسان فنی کمیسیون و نحوه بررسی کارها

۴-۱ شرکت در کمیسیون تحويلی موقت

- ۱-۴-۱ تهیه فهرست موضوعها و اقلام زیر بررسی، که باید مورد معاینه قرار گیرد
- ۱-۴-۱-۱ وضعیت عمومی مخزن

- ۲-۱-۴-۱ وضعیت عمومی سد و پی
- ۳-۱-۴-۱ وضعیت عمومی سازه‌های وابسته (روزمنی و زیرزمینی)
- ۱-۴-۱ لوازم و تجهیزات
- ۱-۴-۱ ابزار دقیق
- ۱-۴-۱ راههای دسترسی، کوی مسکونی و سایر تأسیسات بهره‌برداری

- ۱-۴-۱ همکاری در انجام آزمایش‌های ویژه، بررسی و ارزیابی نتایج
- ۱-۴-۱ همکاری در تهیه فهرست کامل نواقص
- ۱-۴-۱ همکاری در انجام تشریفات تحويلی موقت
- ۱-۴-۱ همکاری در انجام مراحل نهایی تحويلی موقت

۲ دوره تضمین (ناظارت بر رفع نواقص)

دوره تضمین کار، بلا فاصله پس از تاریخ تحويلی موقت به مدت درج شده در پیمان و یا استناد و مدارک منضم به آن خواهد بود. زمان رفع نواقص از تاریخ تحويلی موقت تا پایان مهلت مشخص شده در صورت جلسه تحويلی موقت است. مواردی که در دوره تضمین باید رعایت شود، به شرح زیر است:

- ۱-۲ ناظارت بر رفع نواقص درج شده در صورت جلسه تحويلی موقت
- ۲-۲ صدور گواهینامه رفع نواقص
- ۳-۲ انجام بررسیهای لازم و صدور گواهینامه‌های مربوط، برای آزاد کردن ضمانت‌نامه انجام تعهدات پیمانکار
- ۴-۲ رسیدگی به صورت وضعیت مقابله نهایی پیمانکار و ارسال آن به کارفرما
- ۵-۲ ناظارت و همکاریهای لازم برای انجام آزمایش‌های ضروری در دوره تضمین
- ۶-۲ اظهارنظر در مورد دعاوی احتمالی پیمانکار و ارسال مدارک مربوط، به کارفرما
- ۷-۲ ناظارت و همکاریهای لازم در اجرای دستورالعمل‌های بهره‌برداری، قرائتها مربوط به دستگاههای اندازه‌گیری، آموزش پرسنل کارفرما، تفسیر و رفع مشکلات مربوط
- ۸-۲ مراقبت و بازرسی دائمی و کنترل و مشاهده معایب احتمالی در دوره تضمین
- ۹-۲ رسیدگی و تأیید نقشه‌های همچون ساخت که به وسیله پیمانکار تهیه می‌شود و ارسال آن به کارفرما
- ۱۰-۲ همکاری در تهیه صورت وضعیت قطعی و ارسال آن به کارفرما

- ۱۱-۲ تهیه و تفسیر نتایج قرائتها مربوط به دستگاههای اندازه‌گیری و رفتارسنجی، با توجه به تراز آب دریاچه و بررسی بیلان مخزن در دوره تضمین
- ۱۲-۲ جمعبندی و مقایسه عملکرد سد و سازه‌های وابسته، با مفروضات اصلی پروژه و دامنه مجاز تغییرات

۳- تحویل قطعی

تحویل قطعی، زمانی صورت می‌گیرد که دوره تضمین به پایان رسیده و بنا به تشخیص دستگاه نظارت، عیب و نقص مسلمی در عملکرد طرح موجود نباشد و تمام باقیمانده و یا پیش آمده در دوره تضمین، کاملاً رفع شده و طرح آماده بهره‌برداری نهایی باشد. تحویل قطعی، زمانی صورت خواهد پذیرفت که مخزن سد برای حداقل مدت زمان لازم، برای کنترل نتایج مربوط به شرایط نهایی بارگذاری، به طور کامل پر شده باشد. در غیر این صورت، تحویل قطعی تا حصول چنین شرایطی به تعویق خواهد افتاد.^۱ مواردی که در تحویل قطعی باید رعایت شود، به شرح زیر است:

۱-۳ رسیدگی به درخواست پیمانکار در موارد تحویل قطعی

- ۱-۱-۳ مشاهده و بازدید عمومی کارهای و حصول اطمینان از رفع نواقص
- ۲-۱-۳ حصول اطمینان از پر شدن مخزن و پر ماندن برای مدت زمان لازم

۲-۳ تهیه گزارش ویژه، به منظور ارائه به کمیسیون تحویل قطعی

- ۱-۲-۳ فراخوانی کلیات درج شده در بند ۱-۲ تحویل موقت گزارش مربوط
- ۲-۲-۳ ارائه تصویری کلی از رویدادهایی که در دوره تضمین اتفاق افتاده، با توجه به برنامه رفع نواقص و آزمایشها انجام شده و غیره
- ۳-۲-۳ ارائه نتایج مشاهده‌ها، آزمایشها و بررسیهای به عمل آمده، پس از نخستین آبگیری
- ۱-۳-۲-۳ مخزن

- الف - بررسی وضعیت پایداری شبکه کرانه‌ها
- ب - حصول اطمینان از نگهداری آب

---

۱. در این صورت، مسائل قراردادی مربوط به پیمانکاران، باید به طور جداگانه بررسی شود. ترجیح دارد مهندس مشاور، با در نظر گرفتن شرایط هیدرولوژیکی، تاریخ پر شدن کامل سد را با تقریب کافی پیش‌بینی کرده و دوران تضمین زمان تحویل قطعی را، با توجه به چنین بررسیهایی تعیین نماید.

۲-۳-۲-۳ پی و بدنه سد

- الف - بررسی وضعیت عمومی سد و حصول اطمینان از عدم وجود ترک، نشستهای غیرعادی و حفره ها و یا هر گونه نشانه ای دال بر امکان رفتار نامطمئن
- ب - بازدید وضعیت عملکرد زهکشها در گالریها و پایین دست، شامل بررسی میزان آب نشستی و تطابق آن با شرایط طراحی، کیفیت آب از نظر گل آلودگی، بررسی وضعیت شیب پایین دست از نظر نفوذ آب و تشخیص مناطق مرتبط

۳-۳-۲-۳ سازه های وابسته

- الف - بررسی وضعیت عمومی سازه ها، مانند سطح بتن، وضع درزها، بررسی وضع سازه ها در قسمتهای ورودی، مجرای اصلی، خروجی و حوضچه های استهلاک انرژی، حصول اطمینان از عدم وجود ترک، تغییر شکل غیرعادی، نشت غیرعادی و هر گونه نشانه ای دال بر رفتار نامطمئن
- ب - بررسی عملکرد هیدرولیکی سازه های تخلیه کننده عمقی و سرریز^۱ (در صورت امکان)، با شرایط پیش بینی شده در حالت مخزن پر و بررسی اثرات آن در پایین دست، از نظر فرسایش جدار، کف و ردیابی مشکلاتی، مانند بروز ارتعاشها، جریانهای چرخشی، بروز خلا، و جدا شدن جریان از سطوح تماس، استهلاک ناقص انرژی و غیره
- ج - بررسی وضع لوازم تجهیزات هیدرومکانیکی و هیدرولکتریکی، با شرایط مخزن پر مشاهده و بررسی عملکرد هیدرولیکی تجهیزات هیدرومکانیکی، مانند ارتعاشها، افت فشارهای پیش بینی شده، امکان تخلیه دبی مورد نظر طبق شرایط پیش بینی در حالت مخزن پر و غیره.
- د - مشاهده و بررسی عملکرد لوازم برقی - مکانیکی (مشخصه های برقی، درجه حرارت و غیره) و انجام آزمایش های تیپ روی لوزام هیدرومکانیکی (شیرها، دریچه ها و...)
- ه -

- ۴-۲-۳ بررسی نتایج قرائتها مربوط به ابزار دقیق، پس از نخستین آبگیری، با توجه به زمان لازم برای برقراری تعادل و تفسیر نتایج مربوط در موارد زیر:
- ۱-۴-۲-۳ کنترل سطح آزاد آب در سدهای خاکی و حصول اطمینان از تطابق آن با شرایط طراحی
- ۲-۴-۲-۳ بررسی تغییرات زیر فشار در مورد سدهای بتنی و مطابقت آن با شرایط طراحی
- ۳-۴-۲-۳ کنترل نشستها با میزان پیش بینی شده
- ۴-۲-۳-۴ کنترل تنشها و تغییر شکلها در نقاط مختلف سد و تطابق آن با شرایط پیش بینی شده

۱. چنانچه سیستم سرریز به صورت دریچه ای باشد، لازم است که سرریز تحت شرایط بار طراحی مورد آزمایش و بهره برداری قرار گیرد.

۵-۲-۳ تنظیم برنامه آزمایش‌های ویژه

۶-۲-۳ فهرست صورت مجلسها و اسناد و مدارک مربوط به اجرا و رفع نواقص

۳-۳ انجام تشریفات تشکیل کمیسیون تحويل قطعی

۱-۳-۳ درخواست تشکیل کمیسیون تحويل قطعی و پیشنهاد تاریخ مناسب برای تشکیل آن

۲-۳-۳ تأیید اطباق با شرایط قراردادی و فنی و مشخصات قرارداد

۳-۳-۳ ارائه گزارش ویژه موضوع بند (۲-۳)، به کارفرما

۴-۳-۳ ارائه توصیه‌های لازم در مورد ترکیب کارشناسان فنی کمیسیون تحويل قطعی

۳-۴ شرکت در کمیسیون تحويل قطعی

۱-۴-۳ تهییه فهرستی از موضوعها و موارد مورد بررسی، به شرح زیر:

۱-۱-۴-۳ وضعیت عمومی مخزن

۲-۱-۴-۳ وضعیت عمومی سد و پی

۳-۱-۴-۳ وضعیت عمومی سازه‌های وابسته

۴-۱-۴-۳ لوازم و تجهیزات

۵-۱-۴-۳ ابزار دقیق

۶-۱-۴-۳ راههای دسترسی و کوی مسکونی

۲-۴-۳ همکاری در انجام آزمایش‌های ویژه و بررسی و ارزیابی نتایج آنها

۳-۴-۳ همکاری در انجام تشریفات تحويل قطعی

۴-۴-۳ همکاری در انجام مراحل نهایی تحويل قطعی

۴- تدقیق دستورالعملهای بهره‌برداری

دستورالعمل بهره‌برداری از سد و مخزن با توجه به موارد زیر باید تدقیق شود:

- بهره‌برداری از مخزن

- داده سنجی‌های حوزه آبریز (اندازه گیری‌های و هواشناسی، هیدرولوژی، رسوب‌سنجی،

برف‌سنجی، کیفیت شیمیایی آب و...)

- بازرسیها (سد، مخزن، تأسیسات وابسته و پایین دست)
  - رفتارسنگی (خواندن دستگاههای اندازه‌گیری و ابزار دقیق و تجزیه و تحلیل ارقام حاصل)
  - نگهداری و تعمیرات
- نظر به اهمیت هر یک از موضوعهای بالا، دستورالعملهای مربوط، شامل موارد زیر خواهد بود.

۴-۱ دستورالعمل بهره‌برداری از مخزن با توجه به موارد زیر:

- ۴-۱-۱ بهره‌برداری در شرایط عادی
- ۴-۱-۱-۱ هدفهای سد (برق آبی، کشاورزی، آب شهری، صنعتی، تنظیم سیلان و...)
- ۴-۱-۱-۲ جنس و نوع سد (بتنی، شامل: قوسی نازک، پشت بنددار، قوسی وزنی و خاکی، شامل: خاکریزهای، سنگریزهای و...)
- ۴-۱-۱-۳ شرایط زمین‌شناسی محل سد
- ۴-۱-۱-۴ ظرفیت و تنوع تخلیه‌کننده‌ها (با توجه به منحنیهای مشخصه حدود مجاز مانورها، تسکین سیلان، رژیم هیدرولوژی و...)
- ۴-۱-۱-۵ شرایط رسوب‌گذاری و رسوب‌زدایی مخزن، شامل اندازه‌گیریهای ادواری رسوبها (عمق‌بابی، تراکم رسوبها، دانه‌بندی و نحوه گسترش رسوب در مخزن)
- ۴-۱-۶ بهره‌برداری در شرایط غیرعادی (حالتای اضطراری و مخاطره‌های ناپایدارکننده سد، فرار آب از مخزن، خشکسالی‌ها، حالتای استثنایی و...)

۴-۲ دستورالعمل بازرسیها

- ۴-۲-۱ بازرسیهای مستمر از:
- ۴-۲-۱-۱ گالریها و تونلها و شافت‌ها، شامل پوشش بتنی، ترکهای احتمالی، میزان و مکانهای تراوش آب به داخل گالریها، بررسی رنگ، کیفیت آب و مواد وارد همراه آب و اندازه‌گیری فشار آب زهکشها و سطح ایستابی پیزومترهای داخل گالریها و...
- ۴-۲-۱-۲ دستگاههای هیدرومکانیکی، شامل دریچه‌ها، شیرها، جراثقالها، فشارشکن‌ها، هواده‌ها و...
- ۴-۲-۱-۳ دستگاههای اندازه‌گیری ابزار دقیق نصب شده در بدنه سد و پی تکیه‌گاهها و سایر سازه‌های آبی و نیروگاه
- ۴-۲-۱-۴ بازرسی شبیهای مخزن و محوطه پایاب، به منظور حصول اطمینان از پایداری و یا شناخت ناهنجاریها و بررسی کیفی آب مخزن
- ۴-۲-۱-۵ بازدید بدنه سد و تأسیسات، شامل:
  - الف - بازدید ظاهری ساختمان سد، نحوه تراوش از آن

- ب- بازدید مصالح خاکی، نشستهای احتمالی، ترکهای احتمالی سطحی (طولی، عرضی، مورب)،
- ج- بازدید شبیهای سراب (پوشش سنگی حفاظتی، پوشش‌های بتنی)

- ۲-۲-۴ بازدید ادواری، شامل:
- ۱-۲-۴ بازدید محل نشت آبها در پایاب، مناطق تر شده مجاور به جناحها یا پایین دست و تهیه نقشه‌ها و کروکی جزئیات آنها
- ۲-۲-۴ بازدید حوضچه‌های آرامش، به لحاظ فرسایش طبیعی پایاب و برداشت هندسی نحوه ایجاد و گسترش فرسایش احتمالی
- ۳-۲-۴ بازدید فرسایش احتمالی رودخانه در پایاب، رسم کروکی چگونگی فرسایش و رسوب‌گذاری،
- ۴-۲-۴ بازدید آبگیرها و تأسیسات تخلیه (بازرسیهای ساختمانی، تأسیساتی، برقی و...)

۴-۳ دستورالعمل رفتارسنجدی

- ۴-۳-۱ اندازه‌گیریهای ابزار دقیق و سایر دستگاهها
- ۱-۱-۳-۴ اندازه‌گیریهای حاصل از دستگاههای نصب شده در سد، پی، جناحها و شبیها
- ۲-۱-۳-۴ اندازه‌گیریهای سطح ایستابی و فشار منفذی (فشارهای پیزومتری)
- ۳-۱-۳-۴ اندازه‌گیریهای میکروژئودزی ادواری
- ۴-۱-۳-۴ اندازه‌گیریهای هیدرولیماتولوژی محدوده مخزن (دبیهای ورودی و خروجی، نزولات جوی، درجه حرارت و تبخیر و...) و تراز سطح آب مخزن

- ۴-۲-۳-۴ داده‌پردازی و نحوه نمایش آنها
- ۱-۲-۳-۴ داده‌های لرزه‌نگاری
- ۲-۲-۳-۴ داده‌های هیدرولیکی و هیدروژئولوژی و نشت آنها
- ۳-۲-۳-۴ داده‌های مربوط به حرکات تغییر شکلهای سد، جناحها و شبیها
- ۴-۲-۳-۴ داده‌های مربوط به حرکات استاتیکی و دینامیکی و ایستایی سد و تأسیسات وابسته
- ۵-۲-۳-۴ داده‌های هیدرولیماتولوژیکی

۴-۳-۳ تجزیه و تحلیل داده‌ها، با توجه به موارد زیر:

۴-۳-۳-۱ تغییر شکلها، تغییر مکانها (نشستها و انحراف از قائم، تنشها و تغییر حرارت بتن و آب در سدهای بتنی، لرزه نگاشتها و...)

۴-۳-۳-۲ تغییرات سطح ایستابی، فشارهای منفذی در بدنه، جناحها، پی و نشت آبهای

۴-۳-۳-۳ تغییرات حرکات شیبها در مخزن، محل سد و پایاپ

۴-۴ دستورالعمل نگهداری و تعمیرات

۴-۴-۱ در حالت عادی، شامل:

۴-۴-۱-۱ بررسی نتایج پردازش داده‌های حاصل از رفتارسنجی مستمر، به منظور شناخت رفتارهای غیرعادی

۴-۴-۱-۲ تشخیص محلهای مشمول رفتار غیرمجاز و تعیین نحوه تعمیر و بهسازی

۴-۴-۱-۳ عملیات اجرایی لازم، با توجه به کمیت و کیفیت و نوع عملیات ترمیمی

۴-۴-۱-۴ انجام تعمیرات لازم

۴-۴-۲ شرایط ویژه

۴-۴-۲-۱ تعریف شرایط ویژه از نظر کیفی و کمی

۴-۴-۲-۲ استراتژی اقدامهای فوری و اضطراری، به منظور کاهش مخاطره‌های احتمالی برای سد و سازه‌های وابسته و پایین دست

۴-۴-۲-۳ دستورالعمل انتخاب گروههای فنی و مهندسی تخصصی، به منظور شناخت منشاء مخاطره‌ها، نحوه گسترش پیشرفت آنها، نوع و برنامه عملیات ترمیمی و...

۴-۴-۲-۴ نحوه انجام آنالیزها و محاسبه‌های ویژه، با توجه به یافته‌های حاصل از نتایج پردازش در رابطه با داده‌های رفتارسنجی، در صورت بروز ناهمجاري

۴-۴-۲-۵ نحوه اجرای عملیات ترمیمی احتمالی

۵- گزارش نهایی مرحله اجرا و ساخت

- گزارش نهایی، در حقیقت دربرگیرنده تمام اطلاعات به هنگام شده و تحلیل یافته‌های جدید است.

- گزارش نهایی، باید به صورت بخش‌های تفکیک شده در مجلداتی به شرح زیر، گردآوری شود که به سهولت قابل مراجعه باشد. عنوانهای این بخشها، عبارتند از:

جلد ۱ گزارش جمعبندی (ستز)

جلد ۲ گزارش فنی از شرایط ساختمان و مواردی که حین اجرای عملیات رخ داده و منجر به تغییراتی در طرح شده است، همراه با شرح فنی کارهای جدید و توجیهات آنها

پیوست ۱ گزارش‌های ویژه بهنگام شده، در مورد: هواشناسی و هیدرولوژی (به انضمام نتایج نخستین آبگیری مخزن)

زمین‌شناسی مهندسی و ژئوتکنیک و لرزه خیزی (به ویژه نتایج تحلیل یافته پیکنی‌ها، گمانه‌زنی‌ها، ساخت سازه‌های زیرزمینی و...)

ارزیابی تغییرات کیفیت مصالح ساختمانی و خواص آنها، با توجه به تمام نتایج آزمایش‌های کنترل کیفیت و بررسیهای ویژه

نتایج آنالیزها و محاسبه‌های پشتونه‌ای سد و تأسیسات وابسته

نتایج تفسیر شده ابزار دقیق و کنترل ایمنی و پایداری سد و سازه‌ها وابسته

ارزیابی و تفسیر روش‌های ساختمانی اجرا شده، به انضمام تغییر در روش‌های پیش‌بینی شده و دلایل فنی آنها و...

پیوست ۲ گزارش فنی عملیات بهسازی و تقویت زمین، زهکشی‌ها، پایدارسازیها و عملیات تزریق، آب‌بندی و چگونگی حصول اطمینان از عملکرد آنها (حاوی نتایج آزمایش‌های تحلیل یافته و محاسبه‌های پشتونه‌ای)

پیوست ۳ آلبوم نقشه‌های اجرا شده، عکسها و سایر مدارک

جلد ۳ گزارش دستورالعمل‌های نگهداری و بهره‌برداری ، شامل سه بخش: نگهداری و بهره‌برداری از مخزن مدیریت آن

نگهداری و بهره‌برداری از سد، تأسیسات و سایر عملیات ساختمانی و ابزار دقیق

نگهداری و بهره‌برداری از تأسیسات هیدرومکانیکی و هیدروالکتریکی

